

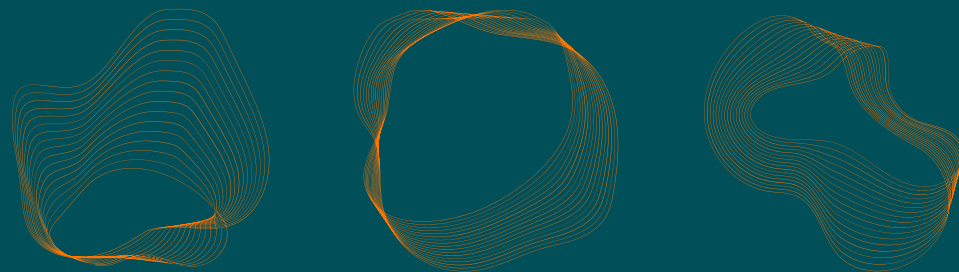

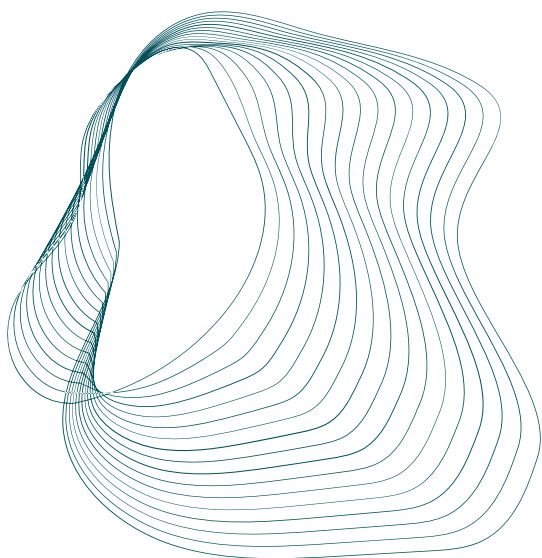
**Oborová strategie
nezávislého
tanečního
a pohybového
umění**

www.vizetance.org

2022

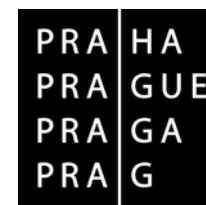
Editace – Mgr. Blanka Marková, Ph.D. a BcA. Barbora Laierová

Grafická úprava – BcA. Barbora Laierová

Jazyková korektura – MgA. Zuzana Smugalová

Tento dokument vznikl za finanční podpory fondů EHP a Norska, Ministerstva kultury České republiky a Hlavního města Prahy.

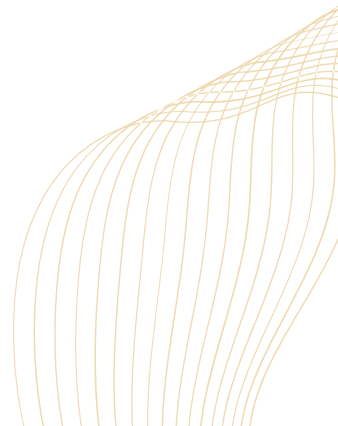

Obsah

Úvod	7
Metodika	15
<i>Metodika vzniku oborové strategie nezávislého tance a pohybového umění</i>	17
Mapování	21
<i>Analýza vnějšího prostředí – PEST analýza</i>	23
<i>Popis stavu oboru nezávislého tance a pohybového umění</i>	31
<i>Kapitola mapující principy a výsledky mezioborové spolupráce a nová směřování mezioborové spolupráce</i>	67
<i>Analýza existujících strategických dokumentů</i>	74
<i>SWOT analýza a diskuze výsledků</i>	88
Návrhová část	94
<i>Nové koncepce pro rozvoj aktivit nezávislého tance a pohybového umění</i>	99
<i>Nové definice vize a strategie prostředí tanečního a pohybového umění v České Republice</i>	107
Závěr	113
Seznam zkratk	117
Informační zdroje	118

Přílohy

Oborové strategie

- 1. Rozvoj kompetencí v oblasti tvorby koncepčních a strukturovaných materiálů.**
 - 2. Rozvoj znalostí v oblasti nastavení systémů a modelů fungování oboru v České republice i v zahraničí.**
 - 3. Metodika k analýze sociálních dopadů oboru.**
 - 4. Dokument sumarizující koncepcce rozvoje publika, komunitní práce a práce s publikem.**
 - 5. Metodika k analýze dopadů kulturních aktivit pro marketing měst a regionů.**
 - 6. Výzkum potřeb tanečního oboru.**
-

Úvod

Nezávislý tanec a pohybové umění prošly za posledních 30 let obdobím rozvoje. Do odvětví současného tance a pohybového umění zařazujeme i nový cirkus, ačkoliv tento sektor nyní pracuje na svém vlastním mapování (2022). Aktuálním trendem je fúzování žánrů a oborů, interdisciplinární spolupráce, síťování, využívání digitálních technologií a mezinárodní projekty. V dnešní době turbulentních změn, celosvětové pandemie, klimatické změny a válečných konfliktů se i kulturní organizace a celá kulturní odvětví potýkají s nutností začlenit mezi procesy sobě vlastní strategické plánování. Zejména se to týká i nezávislého tance a pohybového umění, které bylo v České republice dlouhou dobu na okraji zájmu jak státní podpory, tak ze strany široké veřejnosti, a které je třeba neustále obhajovat. Aby byl nezávislý tanec v České republice schopen zaručit svou životaschopnost, musí znát své potřeby a možnosti, definovat samu sebe a určit své místo vzhledem k ostatním odvětvím kulturního a kreativního sektoru, definovat svou vizi, určit si cíle a strategie, jak těchto cílů dosáhnout. Díky finanční Fondů EHP a Norska, Ministerstva kultury a hlavního města Prahy mohla vzniknout oborová strategie nezávislého tance, pohybového umění a do jisté míry i nového cirkusu v České republice.

Strategie sestává ze 4 základních pilířů: metodiky, mapování – analýzy současného stavu a trendů, návrhové části a rozšiřujících příloh. Obsah a rozsah analýzy zahrnuje zejména výstupy činnosti pracovních skupin Víze tance a přizvaných odborníků: během let 2021 a 2022 proběhla celá řada setkání pracovních skupin, seminářů a kulatých stolů, v rámci kterých docházelo kontinuálně k mapování současného stavu tanečního a pohybového umění, k síťování a ke sdílení a rozvíjení znalostí souvisejících s tvorbou strategických dokumentů. Většina participujících aktérů současného pohybového umění se s tvorbou strategických dokumentů setkala poprvé za svou profesní kariéru.

V první fázi projektu se členové Vize tance a zástupci české a slovenské taneční scény a pohybového umění společně podíleli na mapování současného stavu tanečního oboru, nového cirkusu a pohybového umění prostřednictvím těchto tematických pracovních skupin:

1. Propagace tance a její přínosy
2. Analýza oboru a jeho potřeby
3. Interdisciplinarita oboru
4. Rámcové potřeby profesionálů
5. Info Point
6. Partnerství
7. Monitorovací a hodnotící skupina

Seznam členů pracovních skupin Vize tance a spoluautorů Strategie představuje následující tabulka.

č.	Příjmení	Jméno	povolání
1	Bárta	Ladislav	bývalý místostarosta pro školství sport a kulturu
2	Černický	Viktor	choreograf a performer
3	Černík	Roman	kulturní manager
4	Dotlačilová	Petra	novinářka, teoretička

5	Dryjová	Eva	produkce
6	Golfier	Florent	choreograf a performer
7	Hradílková	Tereza	choreografka a tanečnice
8	Hruška	Adam	kulturní manažer
9	Janyška	Tomáš	choreograf a performer
10	Karásek	Lukáš	choreograf a performer
11	Kašiarová	Lucia	kulturní manažerka a tanečnice
12	Kinsky	Marie	kulturní manažerka a tanečnice
13	Knytlová	Veronika	choreograf a tanečnice a pedagožka
14	Kocourková	Lucie	novinářka, teoretička

15	Kreuzmannová	Yvona	kulturní manažerka
16	Látalová	Bára	choreografka a tanečnice a pedagožka
17	Maldonado	Cristina	umělkyně a performerka
18	Málková	Markéta	kulturní manažerka
19	Mancová	Štěpána	choreografka a tanečnice
20	N´Duhirahe	Stéphanie	cirkusová tvůrkyně, performerka a pedagožka nového cirkusu
21	Reisová	Michaela	umělkyně, performerka a pedagožka
22	Ryšlavá	Jana	performerka a kulturní manažerka

23	Smugalová	Zuzana	novinářka, teoretička a pedagožka
24	Stránská	Markéta	choreografka a performerka
25	Svíteková	Zdena	choreografka a performerka
26	Šavel	Peter	choreograf a performer
27	Vacková	Lída	kulturní manažerka
28	Vacovská	Markéta	tanečnice
29	Viňarský	Jaro	choreograf a tanečník
30	Voráčková	Daniela	performerka
31	Zotova-Miskhina	Inga	tanečnice a pedagožka
32	Žabková	Zuzana	umělkyně, performerka a teoretička

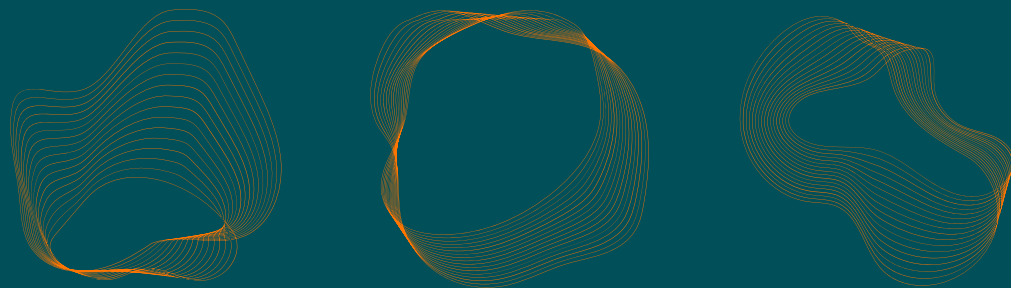
Členové pracovních skupin Vize tance byli seznámeni s výzkumnými technikami, díky nimž realizovali výzkum v oblasti současného stavu tanečního oboru v ČR a ve světě, provedli analýzu dostupných strategických dokumentů v oblasti kultury na národní, regionální a lokální úrovni, přičemž tato analýza je součástí oborové strategie. Následně na jaře roku 2022 byl v rámci širší skupiny vytvořen online dotazník pro hlubší výzkum potřeb umělců a tvůrců působících v rámci tanečního oboru v České republice, výsledný dokument je součástí příloh. Na základě získaných informací a výstupů výzkumu byla vytvořena SWOT analýza silných a slabých stránek tanečního oboru, příležitostí a hrozeb. Monitorovací a hodnotící skupina se sešla nad revizí SWOT analýzy tanečního oboru a pohybového umění v ČR v listopadu 2022.

Východiskem pro návrhovou část je pak definice Nové vize a strategie prostředí doplněná o soubor opatření vedoucích k naplnění vize.

Strategické plánování je nikdy nekončící proces, který vyžaduje pravidelnou aktualizaci a evaluaci a svého nositele, jímž je Vize tance. Předložený dokument je výstupem dvouleté činnosti, který je podkladem pro kritickou reflexi ze strany odborné veřejnosti a pro zpracování detailního akčního plánu v roce 2023.

Metodika

Metodika vzniku oborové strategie nezávislého tance a pohybového umění

Oborová strategie (dále jen Strategie) je výstupem dvouleté činnosti podpořené Fondy EHP a Norska, Ministerstvem kultury a hlavním městem Praha, kdy probíhaly tematické pracovní skupiny, workshopy, odborné semináře a byl realizován výzkum potřeb profesionálů v oboru nezávislého tance a pohybového umění v ČR. Oborová strategie je syntézou výstupů všech zmiňovaných aktivit, které byly podrobeny kritické reflexi ze strany správní rady a koordinátorů oborových skupin Víze tance.

Během let 2021 a 2022 se podařilo uskutečnit 26 pracovních skupin, 2 kulaté stoly a 5 odborných seminářů na tato témata:

Odborné semináře:

- 12. 5. 2021 – Profesionální lobby v kultuře,
- 19. 10. 2021 – Podpora nezávislého umění v regionech,
- 18. 1. 2022 – Rozvoj publika,
- 29. 3. 2022 – Udržitelné podnikání v kultuře,
- 28. 4. 2022 – Mezioborovost a interdisciplinarita,

Mezinárodní konference:

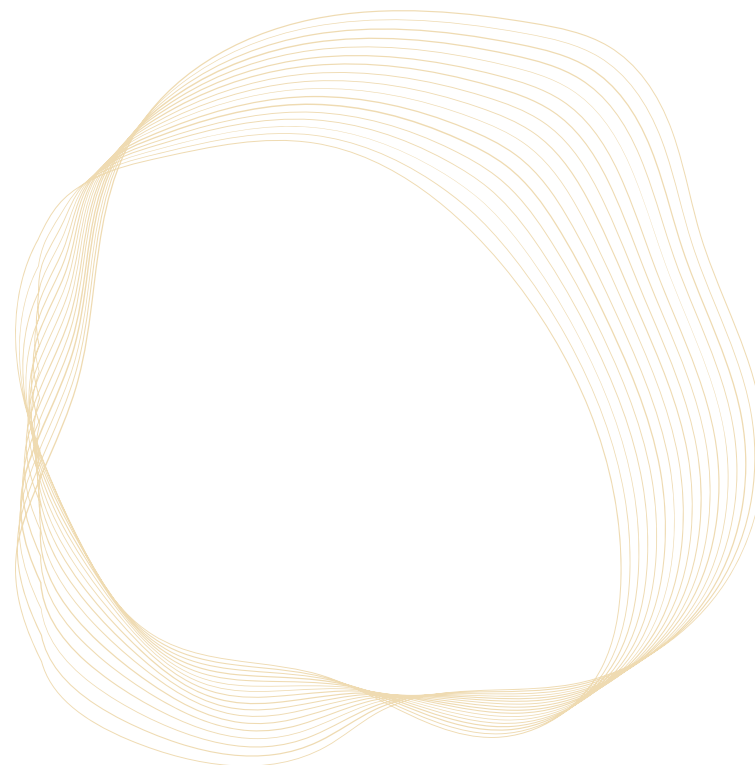
- 24. 11. 2021 – Role současného tance v regionálním rozvoji a
- 22. 9. 2022 Audience development.

Mapování současného stavu oboru nezávislého tance a pohybového umění v ČR a zahraničí probíhalo v rámci pracovních skupin. Nezávislou reflexi české taneční scény přineslo online dotazníkové šetření. Dotazníkové šetření bylo dostupné od 1. 4. 2022 do 31. 5. 2022 na profesionálních webových stránkách <https://my.surveio.com>. Dotazník byl spuštěn v období doznívající pandemie COVID 19 a krátce po vypuknutí agrese Ruska na Ukrajinu, tudíž v době nastupující ekonomické krize. Celkově se dotazníkové šetření skládalo ze 14 otázek.

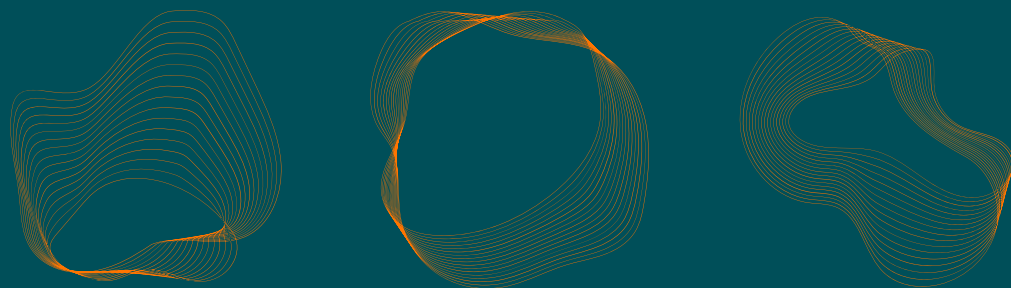
Většina z nich byla formou uzavřené ankety a dvě otázky měly otevřenou odpověď. Část otázek měla přednastavené možnosti odpovědí, nicméně respondentům bylo umožněno doplňovat i odpovědi vlastní. Celkově dotazník vyplnilo 92 respondentů a respondentek, z čehož bylo 74 žen a 18 mužů. Výstupy dotazníkového šetření jsou prezentovány jako příloha tohoto dokumentu.

Na základě získaných dat o podmínkách v tanci a pohybovém umění lze optimalizovat opatření ve vztahu k rozvoji tance tak, aby odpovídala skutečným potřebám konečných uživatelů a uživatelek. Na základě analytické části a z ní definovaných východisek pro návrhovou část je následně zpracována návrhová část Strategie. Východiskem pro návrh byla analýza politicko-právního, ekonomického, sociálně-kulturního a technologického prostředí a faktorů, které ovlivňují nebo budou ovlivňovat taneční obor, dále pak identifikované trendy v oblasti nezávislého tance a pohybového umění zejména v oblasti interdisciplinární spolupráce, analýza existujících kulturních strategií na národní, regionální a lokální úrovni a SWOT analýza oboru.

Návrh formuluje vizi nezávislého tanečního oboru a pohybového umění, strategické cíle pro vymezené oblasti rozvoje a dále jejich opatření. Opatření představují soubor aktivit vztahujících se k určitému tématu. Formulují způsoby naplňování vize v definovaném časovém období. Na návrhovou část bude navazovat zpracování bodového akčního plánu, který bude na základě Strategie zpracován v roce 2023 včetně napojení na možné zdroje financování. Akční plán bude specifikovat způsob naplňování vize, opatření a rozvojových aktivit Strategie na nejbližší období. Bude konkretizovat rozvojové aktivity do podoby dílčích kroků vedoucích k jejich realizaci. Předložená Strategie analyzuje prostředí, ve kterém se nezávislý tanec a pohybové umění nachází, jejich aktuální stav, potřeby a možnosti dalšího rozvoje..

Mapování

Analýza vnějšího prostředí – PEST analýza

PEST analýza je zkratka anglických slov **P**olitical, **E**conomical, **S**ocial a **T**echnological. Je to tedy analýza politického, ekonomického, sociálně-kulturního a technologického prostředí a faktorů, které ovlivňují nebo budou ovlivňovat taneční obor a pohybové umění. Někdy se používá zkratky PESTLE, přidávají se Legal a Ecological, tedy právní a ekologické vlivy. Všeobecně je to strategický audit vlivu makrookolí. Megatrendy je možno vnímat jako procesy, které v delším časovém horizontu ovlivňují naše myšlení, aktivity, organizaci společnosti a budoucí realitu světa.

Politicko-právní vlivy

Status umělce

Kulturní a kreativní odvětví podle Evropské komise zaměstnávají až 12 milionů občanů Evropské unie, jedná se o třetí největší sektor zaměstnanosti a první pro občany ve věku do 29 let (Evropská komise, 2018). O statusu umělce a umělkyně se v České republice intenzivně veřejně diskutuje od covidové pandemie, přičemž toto téma není nové ani u nás, ani ve světě. Pandemie však výrazně zesílila jeho urgenci a poukázala na jeho komplexnost. Každý z členských států na potřeby umělců reaguje jinak, vždy hraje roli místní podmínky, potřeby a platná legislativa. Proto status umělce není jednotnou evropskou normou. Velkou roli hraje rozdílný historický vývoj, který významně diferencuje přístup k této otázce. Některé státy řešily podmínky a zohledňovaly specifika umělecké práce ještě před vznikem EU – například kompenzační systém L'intermittence du spectacle, který vznikl ve Francii již v roce 1936, či solidární systém Künstlersozialkasse v Německu, fungující od roku 1991. Obě země podporují umělce v době pracovní nečinnosti mezi placenými projekty. Na devastující dopad covidové pandemie na kulturní a kreativní odvětví reagoval v září 2020 Evropský parlament usnesením o kulturní obnově Evropy, které formuluje potřebu vytvoření evropského rámce pro pracovní podmínky

v kulturních a kreativních odvětvích. Usnesení také zdůrazňuje uznání významu kultury jako evropské hnací síly pro obnovu po pandemii.

Například Irská vláda se rozhodla finančně pomoci 2 tisícům umělců, a to týdenním nepodmíněným příjmem ve výši 325 eur. Cílem je pomoci umění se zotavit ze škod způsobených pandemií koronaviru. Mezi náhodně vybranými anonymními příjemci jsou hudebníci, výtvarníci, spisovatelé, tanečníci, herci a pracovníci z filmového průmyslu. Vláda rozhodnutím reaguje na podnět skupiny, kterou zřídila irská ministryně pro cestovní ruch, kulturu, umění, Gaeltacht, sport a média Catherine Martin. Pilotní projekt, do kterého se přihlásilo 9 tisíc umělců, bude fungovat 3 roky a vyjde na 25 milionů eur (Basic Income, 2022). Příjemci mají i přes tuto finanční pomoc nárok na sociální dávky a nebude ani omezena jejich dosavadní umělecká činnost. Budou se však muset zapojit do výzkumného projektu, který shromažďuje údaje o dopadu pomoci.

Ekonomické faktory

Rostoucí spotřeba energie, nárůst cen a inflace

Energetická náročnost lidské činnosti narůstá v souvislosti s rostoucím bohatstvím a populační expanzí. Celosvětová spotřeba energie má v průběhu následujících 20 let stoupnout o 34 % (O energetice, 2016). Hlavními důvody nárůstu poptávky po energii budou podle britské společnosti BP růst světové populace a ekonomiky. Jelikož do cen energií drasticky vstoupil válečný konflikt na Ukrajině, může se účet za energie stát zásadní položkou provozu kulturních a tanečních center. S růstem cen energií souvisí i nárůst cen za pronájem prostor. Zvyšování cen se projevuje i v nákladech na cestování, nákupu materiálu apod. Potřeba vyšších odměn v nezávislém sektoru je relevantní reakcí na tyto trendy.

Virtualizace světa

Stále více společenských aktivit včetně práce není vázáno na konkrétní fyzické místo, ale jsou zprostředkovány virtuálně. Tento trend se naplno projevil v době epidemie COVID-19, kdy se většina práce přesunula do tzv. home office a výuka na obrazovky počítačových monitorů. Řada kulturních aktivit, které byly dříve vázány na místo, byla realizována online prostřednictvím streamování: zkoušení, taneční a divadelní představení, vzdělávací semináře, konference.

Sociálně-kulturní faktory

Celosvětové pandemie

Kulturní a kreativní odvětví jsou sama o sobě důležitá z hlediska ekonomické stopy i zaměstnanosti. Vedou také k inovacím v celém ekonomickém sektoru a podporují mnoho dalších způsobů, jak dosáhnout pozitivního sociálního dopadu (duševní pohody a zdraví, vzdělávání, začlenění, regenerace měst atd.). Patří mezi sektory nejvíce postižené pandemií, přičemž nejvíce ohroženi sociální nestabilitou jsou nezávislí umělci pracující na volné noze jako OSVČ. Rozdělení v jednotlivých podsektorech se liší, přičemž nejvíce jsou ovlivněny aktivity vázané na prostory, v nichž se akce konají, a dodavatelské řetězce, které s nimi souvisejí. V kontextu s rozšířením nemoci COVID-19 se naplno ukázala zranitelnost světové ekonomiky včetně kulturních a kreativních odvětví. Kulturní scéna byla v omezené míře schopná se nenadálé situaci přizpůsobit a řada institucí zahájila online přenosy z představení, koncertů. Premiéry filmů se namísto do kin přesunuly na monitory počítačů a mobilních zařízení. Ne všechny firmy a instituce však byly na tento digitální tlak připraveny, a ne všechny kulturní obsah lze digitalizovat. Nejen v souvislosti s pandemií COVID-19 se stále častěji setkáváme s pojmem wellbeing a jeho významem pro náš život a fungování ve společnosti.

Stárnutí a kvalita života

Stárnoucí populace vytváří tlak na zdravotní a sociální systém, přičemž může přispívat k oslabování výkonnosti ekonomiky v důsledku poklesu počtu pracovní síly. Zároveň je příležitostí pro nové typy služeb a zaměstnání. V oblasti tance a pohybového umění se jedná o projekty zaměřené na osoby trpící různými chorobami či na seniory. V oblasti současného tance, je zde důležité zmínit, že například oproti baletu se posunula výkonnostní věková hranice. Je zcela běžné vidět na jevišti performery ve věkové kategorii 40–50 let.

Rostoucí mobilita

Dochází ke zvýšenému pohybu lidí, zboží, ale s tím také rostoucí environmentální zátěži a také nebezpečí globálního šíření nemocí. Specifickým typem mobility je poté migrace, která nabývá na síle spolu s postupující degradací ekosystémů či válečnými konflikty. Pro rozvoj nezávislého tanečního a pohybového umění je mobilita zásadní.

(Re)Urbanizace

Stěhování lidí z venkova do měst a jejich zázemí pokračuje bez ohledu na rostoucí negativa, která s sebou přináší. Na jedné straně tak dochází k vylidňování venkova, což přináší problémy (v širokém slova smyslu) reprodukce venkovských komunit. Zejména v případě metropolí může na druhé straně docházet k negativním jevům jako raketový růst cen nemovitostí. Konkurence na trhu nemovitostí může (mimo jiné) vytlačovat i subjekty v kulturních a kreativních odvětvích, které tak mohou být nahrazovány aktivitami s vyšším, respektive rychlejším ziskem. Z hlediska tanečního oboru se umělci koncentrují převážně v Praze a teprve v poslední době začíná taneční umění více prostupovat i do regionů.

Rostoucí nerovnosti

Zejména příjmová nerovnost roste jak mezi společenskými vrstvami, tak napříč pohlavími, čímž může být narušována společenská

česká koheze (Strategie EU pro rovnost žen a mužů 2020-24). V tomto kontextu může kultura sloužit jako platforma pro opětovné začlenění obyvatel, kteří jsou z různých důvodů vyloučeni z účasti na ekonomickém, sociálním a politickém životě společnosti. Současný tanec už při svém vzniku v podstatě pracoval s inkluzí, respektive ukazováním různých těl, různých etnik atd. a to ještě dávno před tím než to bylo celosvětové téma, v podstatě jen ze snahy o přirozenost.

Vyšší nároky na kvalitu života, wellbeing

Wellbeing je stav, ve kterém můžeme v podporujícím a podnětném prostředí plně rozvíjet svůj fyzický, kognitivní, emocionální, sociální a duchovní potenciál a žít spolu s ostatními plnohodnotný a spokojený život (Podpora inkluze, 2021).

https://www.podporainkluze.cz/wp-content/uploads/2021/04/Wellbeing_Rozsirena_definice_brezen_2021_A4.pdf

Technologické vlivy

Zvyšující se dostupnost technologií

Technologie se čím dál víc stávají dostupnou součástí běžného života a prostupují všemi oblastmi společnosti. Díky dostupnosti technologií se z pasivních uživatelů kultury (posлуhač, divák) stávají uživatelé aktivní, kteří vytvářejí nebo spoluvytvářejí nový obsah a sdílejí jej na internetu. Ruku v ruce s rozvojem technologií jde i rozvoj virtuální a rozšířené reality (AR, z anglického augmented reality). Díky dostupnosti technologií vznikají nové obchodní modely jako např. prodej na sociálních sítích jako je Instagram či Facebook (konkrétně Marketplace), crowdfunding projektů, tedy financování ze strany fanouškovské komunity či kolektivní autorství. Nepříznivým faktorem v rozvoji digitální e-commerce může být neochota diváků platit za digitální obsah (OECD webinář, 2020). O prostupování umělé inteligence

do oblasti vzdělávání, kultury a audiovizuálního odvětví hovoří Zpráva Evropského parlamentu A9-0127/2021.

Digitalizace

Masivní digitalizace spojená s novými technologiemi, jako jsou virtuální a rozšířené reality, pomáhá vytvořit nové formy kulturních zážitků i šíření netradičních obchodních modelů s tržním potenciálem. Po lockdownu přesunulo mnoho veřejných a soukromých poskytovatelů obsah do on-line prostředí a dali ho k dispozici zdarma, aby si udrželi diváky a uspokojili výrazně zvýšenou poptávku po kulturním obsahu. Poskytování bezplatného a digitálně zprostředkovaného kulturního obsahu není do budoucna udržitelné, ale umožnilo mnoho inovací. Abychom ho mohli využít, je třeba řešit nedostatek digitálních dovedností v tomto sektoru a zlepšit on-line přístup i mimo velké městské oblasti. Je žádoucí také dodatečně brát na zřetel fakt, že digitální přístup nenahrazuje živý kulturní zážitek nebo všechna pracovní místa, která jsou na něj navázána.

Zvyšující se rychlost technologické změny

Masivní a globální nástup nových technologií mění celé hodnotové řetězce, vytváří příležitosti pro nové obchodní modely, ale i tlak na flexibilitu moderní průmyslové výroby nebo zvýšené nároky na kybernetickou bezpečnost a interdisciplinaritu přístupu (Digitální Česko, 2018). „Česká republika patří k nejohroženějším zemím světa z hlediska nahraditelnosti lidské práce technologiemi“ (Strategie regionální rozvoje ČR 2021+, s. 51). S nastupujícími technologiemi a důrazem na automatizaci pracovních míst hrozí, že se ČR stane zemí, kde by mohla být pracovní místa nahrazena velkou měrou roboty. Nejobtížněji nahraditelné technologiemi budou zejména profese vyžadující vysokou mírou kreativity a/nebo sociálních a emočních dovedností, což jsou typické kompetence pro KKO. V souvislosti s novými technologiemi se hovoří i o “ekonomii pozornosti”. Té využívají mezinárodní korporace, které nabízí streamingové služ-

by nebo i provozovatelé sociálních sítí (Hern, 2017). Jeden z konkrétních dopadů bitvy o pozornost uživatelů je rostoucí závislost na technologiích (Morgans, 2017) a polarizace společnosti „protože aplikace sociálních médií soutěžící o pozornost mají tendenci propagovat provokativnější a poutavější obsahy“ (Center for Humane Technology, 2021). V tomto kontextu se živá kultura stává opět klíčovou alternativou pro zdravější vývoj společnosti.

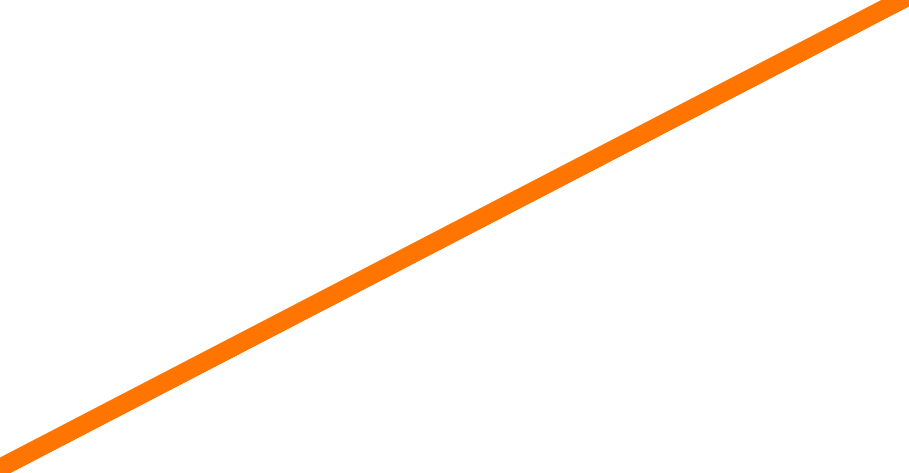
Ekologické vlivy

Změna klimatu a její dopady

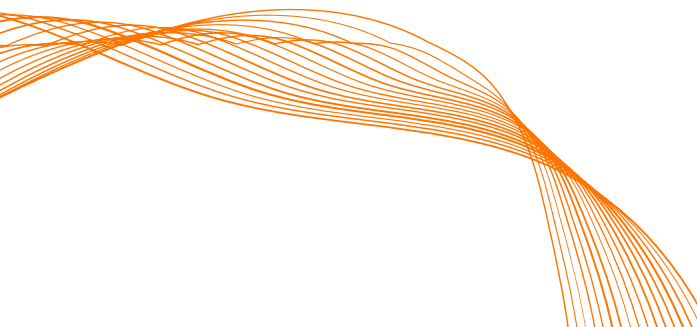
Změna klimatu zásadně ovlivňuje nejen životní prostředí, ale i všechny hospodářské sektory a tím i kvalitu života celé společnosti. Extrémní jevy související s teplotou se mohou projevat v podobě horkých vln či chladných období, jež mají vliv na lidské zdraví, ekosystémy a energetickou potřebu. Rostoucí konzum digitálních forem kultury (film, video, hry, aj.) přispívá k růstu energetických a materiálních zdrojů. Živá kultura nabízí širokou škálu alternativních forem kultury, které mohou omezit dopad lidských aktivit na klima.

Degradace ekosystémů

Ekosystémy ztrácejí svou rozmanitost, dochází k jejich přetěžování a nevratnému poškození, čímž dochází ke snižování rozsahu a kvality poskytování ekosystémových funkcí a služeb. Z devíti planetárních mezí, které definoval Johan Rockström ze stockholmské univerzity (Stockholm Resilience Center, 2022) jsou dvě již překročeny. Jedná se o ztrátu biodiverzity a narušení koloběhů dusíku a fosforu kvůli přebytku hnojiva v intenzivním zemědělství. Porušení rovnováhy v ekosystému může ohrozit i produkční funkci krajiny (zemědělství, vodní hospodářství), a tím i lidskou existenci. V tomto kontextu živá kultura může rozvíjet rozmanité alternativní iniciativy, které pomohou přeměnit nastavení konzumní společnosti.

Popis stavu oboru nezávislého tance a pohybového umění

Taneční obor v České republice je velmi fragmentovaný. Největší rozdíl lze vnímat mezi tzv. zřízovanou a nezávislou scénou. Současný tanec a nový cirkus jsou především součástí nezřízované scény, přičemž jsou občasně zváni do projektů příspěvkových organizací. Zatímco zřízovaná scéna má své pevné zázemí ve vícesouborových divadlech, nezávislí umělci a soubory migrují po celé republice a v zahraničí a jejich aktivita se nejlépe sleduje mapováním festivalů a divadel, které jejich činnost podporují a prostřednictvím různých projektů, které často zasahují i do dalších odvětví a sektorů. Rozvoj tanečního a pohybového umění se liší podle podmínek v daném místě i finanční podporou dané lokality, které se často vážou na osobnost organizátora a/nebo na divadelní prostor (Taneční aktuality, 2019). Důležití jsou místní dramaturgové, kteří znají své publikum a vybírají projekty, které budou v daném regionu rezonovat, jelikož každý region a každé město je specifické. Nejvýznamnějšími aktéry v rozvoji současného tance jsou organizace Víze tance, Tanec Praha, Studio ALTA, Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA, Rezi.Dance Komařice, CO.LABS a nezřízovanou scénu intenzivně podporuje Nová síť prostřednictvím rezidencí a koprodukcí.

Regionální nezávislé prostory podporují v rámci své činnosti taneční obor a pohybové umění. Víze tance sdružuje nezávislé profesionály v tanečním umění a zastupuje jejich zájmy. Tanec Praha vedle každoročního festivalu provozuje divadlo Ponec, realizuje Českou taneční platformu a projekty jako Tanec školám či aktivity pro uprchlíky z Ukrajiny. V poslední době se věnuje práci s osobami trpícími Parkinsonovou chorobou. Víze tance se zaměřuje na vzdělávání, síťování a networking a podporu mobility umělců, kulturních manažerů, tanečních kritiků a novinářů a navazujících technických profesí. Co často chybí, je pochopení politiků ohledně přínosu kultury ve společnosti, které by bylo vyjádřeno nejen vyšší finanční podporou, ale i respektem k lidem,

kteří za kulturu bojují (Taneční aktuality, 2019), avšak i tady se blýská na lepší časy vzhledem k rostoucí šíři možností finanční podpory (EU, Národní plán obnovy) a díky intenzivním aktivitám v oblasti zavedení Statusu umělce v ČR.

Existující festivaly a platformy v ČR pro prezentaci současného tance, pohybového umění a nového cirkusu

...příští vlna / next wave...

Festival ...příští vlna/next wave... již 29 let funguje jako platforma pro prezentaci českého divadelního okraje, hudební, taneční, výtvarné a jiné alternativy. Letošní motto je: Mezi Čechy domov můj.

Festival přitahuje jevy periferní nebo podzemní, překračuje dosud „zřejmé“, většinou jen konvencí udržované druhově-žánrové hranice (happening, akční umění, instalace, performance, site-specific, multimédia, ale i sociální divadlo, rituály, ceremonie). V posledních letech klade důraz na dramaturgické celky, premiérové projekty, angažované a politické divadlo. Inicjuje vznik nových projektů, pomáhá zaštitit mladé progresivní umělce různých oborů a představuje netradiční kulturní prostory.

www.nextwave.cz

4+4 dny v pohybu

Stěžejním úkolem sdružení je pořádání mezinárodního festivalu současného umění 4+4 dny v pohybu. Festival se koná od roku 1996 s cílem prezentovat současné inovativní umělecké projekty, každoročně na festivalu vystoupí zhruba 20 souborů z celého světa. Specifikum tohoto festivalu spočívá především v ožívání

objektů pražské architektury divadlem a v prezentaci mezinárodních projektů, na nichž se sdružení produkčně spolupodílí.

Projekty festivalu zahrnují všechny druhy současného umění (divadlo, tanec, hudba, výtvarné umění, film, video art). Každý ročník festivalu má své specifické téma.

www.ctyridny.cz

Bazaar

Bazaar Festival je mezinárodní přehlídka progresivních scénických prací divadelních a tanečních inovátorů, kteří mají zdravý odstup od oficiální kultury a nebojí se jít do rizika. Dramaturgie Bazaar se soustředí na tvůrce nezávislé scény střední a východní Evropy a od roku 2019 i Blízkého východu.

www.bazaarfestival.cz

Cirkopolis

Mezinárodní festival zaměřený na prezentaci současných inovativních představení v oblasti nového cirkusu. Profesionální, často provokativní ale i zábavné projekty s přesahem do současného tance, fyzického, vizuálního divadla a žánrů současné hudební scény.

www.cirkopolis.cz

Cirk-UFF

Cirk-UFF je mezinárodní festival nového cirkusu, jehož první ročník proběhl v roce 2011. Během své krátké existence si získal značné renomé nejen v ČR, ale i v zahraničí. Cílem je každoročně přivést do Trutnova to nejlepší z českého prostředí a předvést i progresivní zahraniční soubory, které určují směr vývoje současného cirkusu a pouličního umění.

www.cirkuff.cz

Cirkulum

Festival CIRKULUM je první mezinárodní festival svého druhu na severní Moravě. Originální koncept festivalu, který nemá obdoby na Moravě ani ve Slezsku, zahrnuje prezentaci a popularizaci uměleckých žánrů jako jsou nový cirkus, tanec, hudba, pantomima či pouliční, pohybové a improvizací divadlo. Festival se koná na Slezskostravském hradě.

www.cirkulum.cz

Česká taneční platforma

Festival Česká taneční platforma představuje každoročně výběr nejzajímavějších děl české taneční scény. Je vyhledáván nejen veřejností, ale především tuzemskými a zahraničními profesionály. Platforma je skvělou příležitostí pro networking - vybízí k intenzivnímu navázání mezinárodních i národních kontaktů a následné spolupráci. Dramaturgická rada tvořená nezávislými odborníky z taneční oblasti (kritici, kurátoři, producenti, umělci) vybírá každý rok přibližně 10 nejzajímavějších představení uplynulého roku. Kořením platformy je bohatý doprovodný program např. Meet the Artists, site-specific projekty, artists trips, diskuse, prezentace a mnoho jiného.

www.tanecniplatforma.cz

Divadelní svět Brno

Festival Divadelní svět Brno je mezinárodní divadelní přehlídkou, která svým rozsahem patří mezi tři největší divadelní festivaly v České republice. Vytrvalou snahou o dosažení evropských kvalitativních standardů sehrává festival zásadní roli při kultivaci publika a přispívá ke zvyšování jeho nároků na domácí uměleckou scénu. Ve své dramaturgii nabízí divákům představení, za nimiž by museli cestovat často i za hranice republiky. V posledních ročnících bylo prezentováno na festivalu vždy více než 50 inscenací.

www.divadelnisvet.cz

Festival tanečních filmů

Festival tanečních filmů byl založen v roce 2009 a stal se tak jediným subjektem v Čechách věnující se specificky prezentaci tanečních filmů a jejich produkci. Festival během svých pěti ročníků (jedná se o bienále) uvedl desítky filmů, a to vždy v české premiéře. Mezi nimi např. film Wima Wenderse Pina 3D či Mr. Gaga Tomera Heymanna, které patří k unikátním počínům světové kinematografie. Díky dlouholeté spolupráci s FAMU se festivalu podařilo vyprodukovat více než 20 studentských snímků, přičemž mnohým z nich se podařilo prorazit na zahraniční filmové festivaly a přivést domů prestižní ocenění.

www.tanecnifilmy.cz

Festival UPROSTŘED

Festival UPROSTŘED není jen o kultuře, je hlavně o setkávání a propojování různých lidí bez ohledu na věk anebo kulturní vkus. A to platí i při tvorbě jeho programu – za tímto účelem byly osloveny různé kulturní subjekty z brněnských klubů, spolků či občanských sdružení. Tak vzniká jedinečná koprodukce v produkční i dramaturgické rovině, díky které Vás čeká skvělý „koktejl“ plný počínů a skupin, který byste bez našeho festivalu nepoznali.

www.festivaluprostred.cz

FRESHDANCE FEST

Festival pro všechny milovníky tance, pohybu, hudby, umění a kultury jako celku. Užijí si ho děti i dospělí, široká veřejnost i profesionální tanečníci.

www.kclanskroun.cz/festival/freshdance-fest

KoresponDance

Je vůbec prvním outdoorovým site specific a in situ festivalem tance v České republice. Formovat se začal v roce 2009 v rámci

projektu KoresponDance Europe, který dal příležitost k uměleckému rozvoji více než stovce choreografů z několika zemí. Od roku 2013 je na scéně festival tak, jak ho známe dnes, tedy největší site-specific festival současného tance u nás, zároveň jediný festival současného tance v regionu Vysočina a především festival, který dlouhodobě a naprosto jedinečně pracuje s publikem.

www.korespondance.cz

Laterna Fest

si klade za cíl prezentovat odlišné aspekty využívání nových technologií v divadelním díle a zabývá se otázkou, čím tato spojení posouvají vývoj divadla kupředu a naopak, kde nás technologie vzdalují od bezprostředního prožívání. Nastartovaný technologický pokrok versus stále postupující environmentální krize jsou dvě hlavní témata prolínající se celým festivalem.

Diváci festivalu uvidí multižánrová díla vytvořená skrze digitální mapping, virtuální realitu, rozšířenou realitu, interaktivní projekci a robotiku, ale také příběhy, jejichž živelná lidská část je vyprávěna fyzickým divadlem, loutkovým divadlem a tancem. Laterna fest - Národní divadlo (narodni-divadlo.cz)

LIFE festival Brno, DANCE LIFE!

DANCE LIFE! představuje jedinečné spojení tanečního festivalu a veletrhu určeného pro aktivní tanečníky i širokou veřejnost. Nabízí širokou škálu tanečních stylů, které si lze vyzkoušet na workshopech různých úrovní. Přijďte si užít 3 úžasné dny plné tance ve všech jeho podobách. DANCE LIFE je univerzální meeting pro všechny se zájmem o hudbu a tanec. Pro některé to může představovat začátek aktivní činnosti, pro pokročilejší tanečnický přináší možnost konfrontace, inspirace, sdílení zkušenosti a informací. Pro ostatní jednoduše zábavu a příjemně strávený čas. Věříme, že si najdete to své.

www.dancelifeexpo.cz

Malá inventura

Malá inventura je především centrem živého networkingu divadelních organizací a profesionálů, uměleckých skupin, performerů i širší odborné veřejnosti.

Mezinárodní den tance

Mezinárodní den tance je celosvětově uznávaný svátek zapsaný pod UNESCO, který každoročně připadá na 29. dubna na památku narození tanečního reformátora Jeana-Georgese Noverrea.

K této příležitosti Art 4 People už po deváté v řadě připravuje oslavy tance v podobě celodenního programu pro veřejnost, nabitý vystoupeními nejlepších českých tanečníků, tanečními workshopy pro širokou veřejnost a vrcholící společným baletním tréninkem, celorepublikovým flashmobem a GALA představením profesionálních tanečních souborů.

www.mezinarodnidentance.cz

Mezinárodní festival nového cirkusu a divadla Letní Letná

Festival Letní Letná do necelých tří týdnů koncentruje to nejlepší z tuzemského i zahraničního nového cirkusu, divadla a hudby. Jedná se tak o jedinou přehlídkou svého druhu a rozsahu v České republice a okolních zemích. Návštěvníky čeká kromě večerních představení i bohatý divadelní program pro děti a také doprovodný program, který je pro ně připraven z velké části zdarma a vyplňuje celý den. Od workshopů přes výtvarné či cirkusové dílny až po koncerty a open-air akce.

www.letniletna.cz

Mime fest

MIME FEST je mezinárodní festival mimického divadla. Představuje spolupráci se zahraničními festivaly, školami a významnými institucemi oboru mimického umění. Zapojuje je do širšího evropského kontextu a otevírá nové možnosti setkání

umělců. Dramaturgie programu se zaměřuje na profesionální umělce a široký okruh forem mimického divadla. Jeho hlavní součástí je podpora mladé generace a edukativní činnost – workshopy a semináře vedené odborníky určené jak pro studenty uměleckých škol, tak pro veřejnost. Díky tomu se MIME FEST stává unikátní platformou rozšiřující přehled o dění současného umění pantomimy ve světě.

www.mimefest.cz

MOVE Ostrava

Move Fest Ostrava je mezinárodní festival současného tance, pantomimy, nového cirkusu a pohybového divadla za účasti tuzemských i světových performerů, který se každoročně odehrává v Ostravě.

<https://www.movefest.cz/>

Nultý bod

Jeho snahou je představit českým divákům nové provokativní a doposud neprozkoumané divadelní žánry a trendy evropského divadla v oblasti tanečního divadla, fyzického divadla a performing artu. Pro odborné i laické publikum zprostředkovat setkání se špičkovými uměleckými soubory a umělci. Pomocí těchto setkání obohatit a inspirovat veřejnost i samotné umělce. Nahlédnout tak do limitů divadelních žánrů a hledat nové tendence a impulsy.

www.nultybod.cz

ProART Brno

Filozofií je propojování rozličných divadelních žánrů v jeden celek, resp. boření hranic mezi jednotlivými uměleckými odvětvími a samotnými umělci. Probudit zájem tanečníka o herectví, zpěváka o tanec se zdá i v dnešní době nadále tvrdým oříškem. Stále stoupající interpretační kvalita a konkurence v divadelním světě však vystavuje všechny umělce stále větším po-

žadavkům a nárokům na jejich technické, intelektuální a spirituální kvality a schopnosti. Cílem snahy ProART je proto vychovat všestranného divadelního umělce širokého výrazového rejstříku a nadžánrových dovedností. Z opačného pohledu je motivací se přiblížit českému laickému publiku na vysoké úrovni práci tanečníků a mezinárodních choreografů moderního a současného tance. Tedy naučit se dívat na tanec jinak, než-li z pohledu baletního konzervativního diváka či naopak odborné a intelektuální taneční veřejnosti.

www.proart-festival.cz

Tanec Praha

Mezinárodní festival současného tance a pohybového divadla – je jednou z největších událostí v kulturním kalendáři ČR. Od roku 1989, každoročně v červnu, festival představuje pestrost a kvalitu aktuální zahraniční a tuzemské taneční scény, dává prostor pro experiment i přesah do jiných žánrů, podporuje vznik nových děl coby koproducent.

www.tanecpraha.cz

TANECVALMEZ

Mezinárodní festival současného tance. TANECVALMEZ je mezinárodní přehlídka soudobého tanečního umění, pořádána již od roku 2008, mimořádná tím, že pravidelně uvádí české premiéry zahraničních umělců. Vedle špičkových tanečníků dává prostor i mladým začínajícím umělcům v rámci kategorie „Young artist“. Významnou přidanou hodnotou je propojení profesionálního umění s pedagogickou činností formou workshopů otevřených odborné veřejnosti (především žákům uměleckých škol).

Za dveřmi

Pražský festival pouličního divadla Za dveřmi je splněným snem už od roku 2008.

Pouliční divadlo je prastará, opravdová, aktuální, svobodná forma divadelního umění. Umělec i divák jsou si ve svém dialogu maximálně blízko. Divadelní řeč je univerzální, nesmírně bohatá a používá jazyk činoherní, novocirkusový, taneční i filmový. Fantazie tvůrce a výrazové prostředky nemají limity uzavřeného prostoru. Divácký zážitek je individualizovaný a přímý. Jevištěm a hledištěm může být ulice, park, náměstí, zahrada i industriální prostor. Hranice téměř neexistují. Cílem je dialog a pocit společného prožitku.

www.zadvermi.cz

Existující kamenné a dočasné scény pro přípravu/tvorbu a prezentaci současného nezávislého tanečního umění a nového cirkusu

PRAHA:

CIRQUEON

Poskytuje podmínky pro uměleckou tvorbu i umělecký výzkum a pro pravidelné tréninky českým a zahraničním umělcům z oboru nového cirkusu (masterclasses, umělecké rezidence). Provozuje tréninkové a tvůrčí centrum v pražských Nuslích a ve Vršovicích. Produkuje mezinárodní festival nového cirkusu Cirkopolis a poskytuje odborné konzultace dalším festivalům a divadlům. Objevuje a vychovává novou generaci mladých cirkusových umělců a pomáhá jim v jejich profesním rozvoji. Zprostředkovává českým umělcům kontakt s evropským prostředím formou rezidencí, vzdělávacích projektů a pracovních příležitostí.

www.cirqueon.cz

Divadlo Archa

Divadlo Archa je prostorem pro současná scénická umění bez ohledu na hranice mezi žánry. Divadlo Archa funguje jako produkční dům. Nemáme stálý divadelní soubor, ale spolupracujeme s umělci formou koprodukcí. Současně zde bylo založeno i Centrum dokumentárního a sociálně-specifického divadla, které se věnuje jak uměleckým, tak vzdělávacím aktivitám. Dramaturgie divadla nebdá na hranice mezi žánry stejně tak jako na hranice geografické, kulturní a politické. Program je tvořen vlastními uměleckými projekty a představeními umělců a souborů, které Divadlo Archa vyhledává doma i v zahraničí a zve k vystoupení na své scéně. Od roku 2023 bude divadlem pro tvorbu teenage.

www.divadloarcha.cz

Divadlo BRAVO

Divadlo BRAVO!, bývalé BRAnické diVADLO, nese podtitul "Divadlo nového cirkusu a pantomimy." Jako noví nájemci bychom rádi navázali na slavnou éru divadla spojenou s působením legendární Pražské pětky. Naším cílem je vytvořit co možná nejširší a nejzajímavější programové spektrum, ze kterého si vybere každý a z kulturního stánku v Braníku se opět stane oblíbené místo setkávání, tak jako tomu bylo kdysi.

K projektu zvou i talentované kolegy z příbuzných oborů, jako jsou pohybové divadlo nebo současný tanec, kteří pravidelná představení z repertoáru Losers Cirque Company a Radima Vizváryho doplňují.

www.divadlobravo.cz

Divadlo Ponec

Podílíme se na tvorbě a vzniku nových progresivních tanečních děl, zejména jako koproducent. Oslovujeme dětské a mladé diváky a věnujeme velkou pozornost tvorbě interaktivních představení pro školy a rodiny. Dáváme prostor českým umělcům,

ale rovněž rozšiřujeme možnosti mezinárodní spolupráce. Poskytujeme zpětnou vazbu kmenovým umělcům. Patříme do komunity Žižkova a naším programem, přístupným všem bez ohledu na věk a národnost, přispíváme k oživení kultury na Praze 3. Vedle tance jsme otevřeni dalším formám současného živého umění.

Divadlo PONEC je domovská scéna festivalů TANEC PRAHA a Česká taneční platforma.

www.divadloponec.cz

JATKA 78

Multifunkční divadelní sál, Malá scéna, tréninková hala, zkušebna, galerie, bar & bistro. Místo s ideálními podmínkami pro nový cirkus, tanec, nonverbální, alternativní a loutkové divadlo, domovská scéna zakládajícího souboru Cirk La Putyka, dále pak DEKKADANCERS a Heaven's Gate. Mezi hostující soubory patří na příklad Vosto5, Bratři v tričku či My kluci, co spolu chodíme. Jsme otevřeni českým i zahraničním souborům, uzpůsobeni pro rezidenční projekty a představení, workshopy, konference, diskuze, přednášky, výstavy a happeniny.

www.jatka78.cz

La Fabrika

La Fabrika je kulturní centrum v pražských Holešovicích. Již od počátku byla koncipována jako víceúčelový prostor, vhodný pro vznik a prezentaci audiovizuálních projektů, divadelních a tanečních forem vyžadujících netradiční prostorové řešení, multimedialní expozice, performance, přednášky, workshopy, ale i společenská setkání, výstavy, koncerty i divadelní představení klasického typu.

www.lafabrika.cz

Nová scéna ND, ND

Divadelní budova z roku 1983, divadelní scéna se specifickou dramaturgií. Zhlédnout zde můžete představení souborů Laterny magiky, Činohry, Baletu a Opery a řadu dalších originálních projektů.

www.narodni-divadlo.cz/cs/sceny/nova-scena

Studio Alta

vzniklo v roce 2008 jako prostor pro tvorbu a uvádění zejména tanečního umění a fyzického divadla. Postupem času se proměnilo a rozrostlo na multikulturní centrum a tvůrčí hub propojující umělce, veřejnost a různorodé komunity.

www.altart.cz

Centrum současného umění DOX

Největší nezávislá instituce zaměřená na současné umění v České republice, která se díky soukromé iniciativě otevřela veřejnosti v roce 2008. Bývalá továrna v pražských Holešovicích, která se stala příkladem špičkové současné architektury. Výstavní prostory, multifunkční sál DOX+, Vzducholod' Gulliver, design shop, knihkupectví a Archiv výtvarného umění. Program překračující žánry, kde umění, literatura, divadlo a hudba přetváří každodenní zkušenost. Prostor pro kritickou veřejnou diskuzi o zásadních tématech, která utvářejí náš svět. Přesvědčení, že věci lze dělat jinak. To vše je DOX.

www.dox.cz

REGIONY:

UFFO Trutnov – kulturní centrum

Uffo, celým názvem Společenské centrum Trutnovska pro kulturu a volný čas, je multifunkční kulturní zařízení v Trutnově. Jedná se o multifunkční zařízení, unikátní kulturní prostor pro divadlo, koncerty, výstavy, plesy, kongresy a další kulturní a společenské akce. Z nabídky centra je bezesporu jedničkou odvážný a pestrý program novodobého mezinárodního cirkusového festivalu Cirk-UFF, pořádaného na přelomu května a června.

<http://uffo.cz/>

CO.LABS

co.labs je kulturní centrum tvořené skupinou kreativních osobností, jejichž snahou je vytvářet dynamické a tvůrčí prostředí s otevřeným sdíleným prostorem, ve kterém je prolínání uměleckých druhů, žánrů, forem a názorů nutností. co.labs je tvůrčí nezávislá platforma, která se zaměřuje na podporu nezávislé tvorby tvůrců a tvůrkyň z oblasti performing arts a dalších uměleckých oblastí.

www.colabs.cz

Švestkův dvůr

Švestkový Dvůr je rezidenční místo vhodné pro všechna umělecká odvětví. Tanec, divadlo, nový cirkus, hudebníci, výtvarníci, ale i pro spisovatele nebo překladatele. Místo je také celoročně sídlem Divadla Continuo, jehož členové na tomto místě žijí a tvoří. Je také kulturním centrem s programem pro děti i dospělé, komunitní aktivity, pedagogické projekty atd. Švestkový Dvůr prošel v roce 2015 kompletní rekonstrukcí, nachází se na kraji malé jihočeské vesnice Malovice (7 km od Vodňan). Místo nedisponuje žádnou infrastrukturou. Pro tvorbu tak poskytuje naprostou koncentraci.

Divadlo Continuo je mezinárodní nezávislá divadelní skupina, která vyznává divadlo jako proces, potřebu, způsob bytí. Ačkoli bývá charakterizováno jako fyzické či výtvarné divadlo, je jeho práci prakticky nemožné žánrově zařadit. Ve své tvorbě propojuje fyzické herectví s postupy loutkového divadla, živou hudbou a výraznou výtvarnou stylizací.

www.continuo.cz/

DIOD Jihlava

Multižánrový sál vznikl v roce 2011 rekonstrukcí kina Sokol, které bylo od počátku součástí budovy jihlavské sokolovny. V rámci vlastní dramaturgie se soustředíme na projekty tanečního a pohybového divadla (především nový cirkus), činohru, hudební koncerty, filmové projekce, přednášky a představení pro děti. V rámci pronájmů se pak u nás realizují aktivity jihlavských kulturních aktérů jako je třeba soubor De Facto Mimo nebo Základní umělecké školy. DIOD je také koproducentem celé řady projektů například divadelní dílny Divadlo na Staré plovárně.

www.diod.cz

Divadlo 29, Pardubice

Divadlo 29 se od svého vzniku v roce 2002 profiluje jako multižánrové kulturní a produkční centrum zaměřené na uvádění a podporu současného nemainstreamového umění především z oblasti performing arts, literatury, filmu a vizuálního umění.

www.otevrenakultura.cz/cs/divadlo-29

Divadlo na Cucký

Divadlo na Cucký je profesionální nezávislé divadlo v centru Olomouce, se současnou dramaturgií věnující se občanské angažovanosti a aktuálním společenským tématům. Od roku 2013 provozuje stálou scénu v Olomouci – nejprve ve Wurmově ulici, od roku 2017 na Dolním náměstí, kde sídlí dodnes. Celoročně di-

divadlo dováží do regionu zajímavé počiny z divadelní a taneční, české a zahraniční nezávislé scény a s každou novou sezónou otevírá rezidenční program.

www.divadlonacucky.cz

Hraničář Ustí

Veřejný sál Hraničář je otevřenou platformou propojující současné umění a kulturu s každodenním životem v dynamicky se rozvíjející společnosti. Je prostorem pro kreativní lidi, kteří potřebují reflektovat jak komunitní, tak celospolečenské změny uměleckými prostředky a jsou schopni svým entuziasmem obohacovat veřejný prostor o neotřelé a kvalitní myšlenky. Spolek vnímá současné umění a kulturu jako více než nadstavbu a volnočasovou aktivitu – kulturu a současné umění považuje zejména za prostředek pro rozvoj tvořivosti, osobnostního růstu a objevování nových způsobů komunikace v široké společnosti.

www.hranicar-usti.cz

Industra Brno

Nezávislá divadelní platforma, která do Brna pravidelně přiváží to nejzajímavější z nezávislé divadelní tvorby a místním mladým tvůrcům poskytuje rezidenční zázemí. Tanec, pohyb, činohra, pohádky. Podporujeme a vytváříme projekty s reálným kulturním, společenským a ekonomickým dopadem pro Brno. Pořádáme festivaly a soutěže, spolupracujeme s českými i zahraničními doers.

www.industra.space

KreDance České Budějovice

Podporuje a rozvíjí živé umění na profesionální i amatérské úrovni v Jihočeském kraji. Rozšiřuje povědomí široké veřejnosti o současném tanci, pohybovém divadle, novém divadle i novém cirkusu a vytváří přátelské prostředí pro setkávání performerů a

příznivců živého umění. Dále organizuje taneční a pohybové kurzy/workshopy, máme taneční skupinu KREDANCE COMPANY pro teenagery, produkuje vlastní pohybové projekty – fyzické divadlo TWO OR TEN a KOCOUR/the cat a mnoho dalších.

www.kredance.cz

Moving Station Plzeň

Cílem naší činnosti je podpora nezávislé umělecké tvorby především v oblasti divadla, tance, multimediální tvorby a performing arts, a to na amatérské i vysoce profesionální úrovni. Svými projekty se snažíme zvyšovat zájem veřejnosti o dění ve světě, o místo, v němž žijeme. Umění je pro nás výzva, hlas vyjadřující jasné humanistické hodnoty a postoje.

Nabízíme vzdělávací aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti a zároveň stavíme program, který umožňuje poznat a reflektovat současnou experimentující uměleckou tvorbu. Působíme v lokálním, národním i mezinárodním měřítku.

www.johancentrum.cz

Telegraph Olomouc

Telegraph je multifunkční platforma propojující kulturu, práci a odpočinek. Jejím jádrem je otevřenost, základní vlastností pak všestrannost. Nabízí různorodé využití, dbajíc přitom na kvalitu.

Budova bývalé továrny na výrobu telegrafů si zachovala genius loci, jehož esencí je funkčnost: Nejen díky důmyslnému architektonickému řešení přestavby domu z roku 1908, ale především vzhledem k podstatě své činnosti. Telegraph sbližuje více i méně vzdálené, tak jako to po staletí činil stejnojmenný vynález. Na jednom místě se setkávají představitelé i milovníci umění, podnikatelé, freelanceři a zaměstnanecké kolektivy. Ti všichni činí z Telegraphu pulzující orgán komunity, distribuující i čerpající inspiraci.

www.telegraph.cz

Přehled rezidenčních domů v ČR a možnosti podpory rezidencí pro nezávislé taneční umění a nový cirkus

(nejen performerů a choreografů, ale také například pro taneční teoretiky a marketéry...)

Studio Alta / Vybraným projektům nabízí intenzivní dvoutýdenní rezidenci, prezentaci work in progress a potenciál další spolupráce ve formě koprodukce, zařazení projektu do dramaturgie Studia ALTA apod.

SESTA, Žďár nad Sázavou / Prioritně podporuje choreografy, ale jsou otevřeni i tvůrčím projektům z oblasti divadla, literatury, hudby, cirkusu. Hostí též mezikulturní setkání umělců ze zahraničí s českými tvůrci. 18 projektů / rok. Zaměřují se na choreografy, ale jsou otevřeni i tvůrčím projektům z oblasti divadla, literatury, hudby a nového cirkusu. Program je otevřen pro české a zahraniční tvůrce.

Divadlo Archa / Kreativní prostor Archa.lab / Tato tvůrčí laboratoř, prostor pro mladé tvůrce, zejména absolventy vysokých uměleckých škol funguje od roku 2003. Divadlo Archa je jediným divadlem na území České republiky, které poskytuje mladým tvůrcům prostor a finanční podporu pro start jejich svobodného uměleckého vývoje. Na základě otevřené výzvy se přihlašují tvůrčí týmy a DA z nich poté vybírá, které podpoří. Rezidenti dostávají prostor, technickou a dramaturgickou podporu po dobu maximálně 4 týdnů. V závěru rezidence představují výsledky své práce v malém sále Divadla Archa formou veřejné prezentace „work in progress“.

TEP39 / Podporují zejména začínající profesionální umělce na poli fyzického, mimického a tanečního divadla, tance, performance a tomu blízkých nonverbálních žánrů. Poskytují zázemí umělcům, kteří ještě nemají dlouhodobou podporu, zpracovávají aktuální téma, které by čekáním na podporu ztratilo naléhavost, nebo hledají nové směřování v tvorbě bez nutného výstupu. Nabízejí 40 hodin zkoušení během září–října, které lze

využít v podobě intenzivní rezidence i pravidelného zkoušení. Prostor studia je vybavený baletizolem, zrcadly, základním zvukem, chill out zónou. Zajišťují vedený feedback po prezentaci výstupu/work in progress v tepu39 (Po domluvě je možné zprostředkovat či poskytnout feedback i v průběhu rezidence.). Rezidentům neposkytují ubytování ani nehradí cestu.

REZIDANCE Komařice / Každý rok v srpnu REZI.DANCE vypisuje OPEN CALL v programu A-I-R, ve kterém nabízí 20 hrazených rezidenčních pobytů pro živé umění. Hostí též představení, které jsou určeny pro místní komunitu, organizuje pohybové a taneční workshopy pro děti i dospělé. Určeno umělcům – současný tanec, divadlo či literaturu.

Programy: Taneční performance, dance writing, site specific land art, managers in culture

Zámek Luhačovice / díky podpoře rodiny Thienen-Adlerflycht – majitelů zámku Luhačovice nabízí rezidence na scénické umění a literární rezidence, několik pokojů (3).

KreDance ČB / Nabízí otevřený vzdušný prostor 12x12,5m rozdělený do 2 podlaží (6,5x12m volné plochy a 6x12m se sociálním zázemím a barem/kuchyňkou) a zcela uzavřený suterénní prostor, který lze zatemnit a částečně odhlučnit. Spaní pro 4 osoby na místě.

Continuo Malovice / Švestkový Dvůr je rezidenční místo vhodné pro všechna umělecká odvětví. Tanec, divadlo, nový cirkus, hudebníci, výtvarníci, ale i pro spisovatele nebo překladatele. Velký sál malý sál, dílny, hudební ateliér a společenské prostory. Ubytování na místě v maringotkách.

COMOEDIEN-HAUS KUKS / Nabízí rezidenci v Comoedien-Hausu v obci Kuks. Comoedien-Haus je bývalá stodola v zástavbě obce upravená na jednoduché divadlo. Rozměry dřevěného jeviště Comoedien-Hausu jsou 8 m (š.) x 4 m (h.) x 30 cm (v). Na boku

hlediště (8 m š., 8 m hloubka, pískovcová dlažba) je umístěno „divadlo v divadle“, replika barokního vozu Carro commediale, které slouží jako další (loutková) scéna. Kapacita prostoru je cca. 5 umělců. V současné době je možné rezidenční pobyt realizovat v omezené míře – po individuální domluvě v sezóně od května do září, a to ve všední dny od pondělí do čtvrtka.

Bohemia Farm Studio / Vítají projekty pracující s různými médii jako např. foto, malba, objekty, performance, land art, stage design / architektura, prostorové či zvukové instalace, enviromentální umění apod...Vystavující má k dispozici týden pro pobyt, tvorbu a instalaci. Pracovní honorář 400 Kč / 15 € za den.

Stodola Drozdov / Malý ráj s tanečním sálem, divokou zahradou, kde jsou vzrostlé stromy i rovná travnatá plocha pro zkoušení, terasy pro meetingy, ticho, klid, zázemí, ubytování. Jako bonus v domě zkušený divadelní technik a light designer F. Fabián a režisérka, experimentátorka, hudebnice a performerka Kateřina Eva Lančí, poskytující konzultace přímo na místě rezidentům.

Klášter Broumov / prezentují se jako literární rezidence, ale v klášteře jsou otevřené jakékoliv spolupráci, nabízejí také klášterní sály, které jsou vhodné pro tanec, včetně „baletního sálu“ s baletizolem a zrcadly.

CO.LABS / CO.LABS je otevřená, kreativní a nezávislá platforma, jež aktivně zabezpečuje podporu, rozvíjení a růst uměleckého sektoru s důrazem na angažovanost, posouvání úrovně kvality a hranic uměleckých druhů a žánrů. Primárním cílem je podpora profesionálních tvůrců a tvůrkyň z oblasti performing arts a dalších uměleckých oblastí. Ta je realizovaná prostřednictvím rezidenčních pobytů pro tvůrce a tvůrkyň z různých oblastí živého umění, projektu otevřené rezidence na podporu lokální tvorby, ale také workshopů vedených českými i mezinárodními odborníky, či vytvářením programu pro rezidenční skupiny.

CO.LABS podporuje studenty a studentky, čerstvé absolventy a absolventky i etablované umělce a umělkyně. Krom velkých rezidencí pro tvůrce provozuje CO.LABS celoročně projekt Otevřené rezidence, v rámci kterého nabízí umělcům různého zaměření, kteří se do projektu zaregistrují, možnost využít zdarma prostor Workshopového sálu a Činoherní zkušebny pro tréninky či zkoušení.

Bohatická rychta / V současnosti nabízí prostor pro soustředěnou tvůrčí práci menším uměleckým týmům nebo jednotlivcům, kteří hledají silný genius loci na nečekaných místech (samota v přírodě). Nabízí ubytování a stravu přímo v objektu.

Bubec / Studia Bubec sídlí v pražských Řeporyjích a je to prostor vhodný, jak pro výtvarné práce, tak pro skupinová studijní soustředění. Studio je vybaveno základním nářadím a výrobním zařízením pro práci s kovem, dřevem, kamenem i ostatními materiály, včetně zdvihacích zařízení až do váhy 3t, je vhodné na tvorbu rozměrných instalací a děl. Studio je vybaveno šatnou, kuchyní a sociálním zařízením a nabízí ubytování. Rezidence je za poplatek, výběrová komise rozhoduje o přidělení stipendií v různých výškách.

Cirqueon / Nabízí dva druhy rezidenční podpory: krátkodobé rezidence (2-6 týdnů) a koprodukční rezidence (support včerne produkčních, právních či finančních aspektů). Rezidenční program je určen pro vznik konkrétního představení i pro umělecký výzkum. Vybírají jeden až dva výjimečné projekty, především mladých uměleckých skupin, které mají šanci uspět na mezinárodní úrovni.

DIOD / Prostor pro nezávislé projekty vznikl v rekonstruované budově Sokola v Jihlavě. Jako kulturní centrum v regionu Vysočina nabízíme technicky dobře vybavený black box, jehož prostorové a kapacitní dispozice se mohou přizpůsobit zadání. Dále nabízí základní technické vybavení a zajištění ubytování ve spřátelených subjektech.

Divadlo Kolowrat / nabízí prostory červen – září, mansardový prostor s nízkým stropem – 2,7m. Jeviště 8x6 metrů – možnost variabilního využití. K dispozici světelná a zvuková technika divadla.

Divadlo na Cucky / nabízí prostory o rozměrech (4,5 x 2,5 m podium; 4,5 x 7,6 m hlediště), denní světlo, soundsystem, možnost zatemnění či projekce přímo na stěny.

Black box o rozměrech (jeviště 5,5 x 7m, hlediště 5,5 x 7m (možnost zrušit elevaci a prodloužit tak jevištní prostor)), který disponuje velmi dobrým světelným i zvukovým vybavením a dřevěnou podlahou s možností položit baletizol.

Divadlo x10 / nabízí prostory k rezidenci: zkušebna se základním technickým vybavením a sociálním zařízením (kuchyňka, sprcha, WC, coworkingové prostory (2 kanceláře) se sociálním zařízením (kuchyňka, sprcha, WC) a velký sál Divadla X10.

Hraničář / prostor k rezidenci (sál, galerie, piazzeta)

Káznice / Káznice v Brně je objekt, který nese temnou historickou stopu, současně však oplývá inspirativním geniem loci. K práci a zkoušení jsou k dispozici: místnost 50 m², linoleum místnost 63 m², původní dřevěná podlaha velký venkovní dvůr.

Klub Letka / Rezidenční pobyty jsou možné v letních měsících – červenci a srpnu. Nabízí široké možnosti využití prostoru – bez fixní elevace, podium 5 x 4 m, hlediště 5 x 9 m

Komunitní centrum Blatná / V Komunitním centru se nabízí k rezidenční práci jeden velký sál s parketovou podlahou, podiem, osvětlením a ozvučením, zatažitelnými tmavými sametovými závěsy v oknech. Dále pak malá klubovna s kobercem na podlaze a střešními okny (bez možnosti zatemnění, vhodná i pro cvičení na podlaze), terasa a výtvarný ateliér.

Move Ostrava / Útulný prostor pro začátky tvůrčích procesů, hlavně pro sóla či duety. (Momentálně nedisponujeme divadelním sálem a divadelní technikou pro finalizaci projektů, ale pracují na spolupráci s ostravskými scénami i pro tuto část.). MOVE Studio o rozměrech 6,5 x 12 m se zrcadly, baletizolem, ozvučením a baletními tyčemi

v případě potřeby poskytují zvací dopis, případně další potřebné věci k žádostem o granty atd., poskytnutí potřebných kontaktů, v případě zájmu provázání s místní scénou, možnost navštěvovat workshopy MOVE Studia, možnost zařazení do dramaturgie pro další rok

Městské Divadlo Varnsdorf / Poskytují rezidenční pobyty v různých délkách, během divadelní sezóny spíše kratší (týden), mimo sezónu je možné se domluvit třeba i na celé léto. Jedná se o celé prostory divadla a také ubytování.

Naplaveno / Chalupa se stodolou v prostoru malé vesničky Stružinec na Jistebnicku u Tábora nabízí možnost tvorby, odpočinku a vzdálení se od hluku měst. Vytváří prostor, kam mohou lidé přijet a soustředit se na svou uměleckou činnost. Mezi pastvinami a lesy je dostatek prostoru na to se potkat, ať už sami se sebou nebo s dalším člověkem, bez skrývání se v cizotě města. Nabízí prostor s ubytováním.

OFFCITY / Rezidenční ateliér se nachází v bývalé kancelářské budově Automatických mlýnů (budoucí galerie současného umění, pozn. B.). Jedná se o malé obytné studio (2 rozkládací pohovky, pracovní stůl, jídelní stůl, malý kuchyňský kout, lednička, sprchový kout a WC). Ateliér je vhodný pro prostorově nenáročnou tvorbu a jako zázemí pro práci s veřejným prostorem. Vybrané projekty podporují malým stipendiem a produkční podporou.

Petrohradský kolektiv /Petrohradská kolektiv přispívá k významu umění ve společnosti podporou, prezentací a produkcí nejen no–

nových uměleckých projektů. Cílem programu je vytvoření otevřené platformy pro mezinárodní umělecký dialog, propojování rozličných kultur a podpora začínajících umělců napříč obory. Rezidence nabízí prostor pro osobní tvůrčí i profesní rozvoj, nezávislou práci, networking a pobyt v srdci kulturního centra, jehož činnost překračuje současné umění. Zázemí Petrohradská kolektiv rezidentům umožňuje navázat kreativní, pracovní i přátelské vztahy v rámci komplexu i mimo něj. Činnost kolektivu je propojena s aktivní českou současnou scénou, což rezidentům značně ulehčuje networking a vytvoření potenciálních spoluprací.

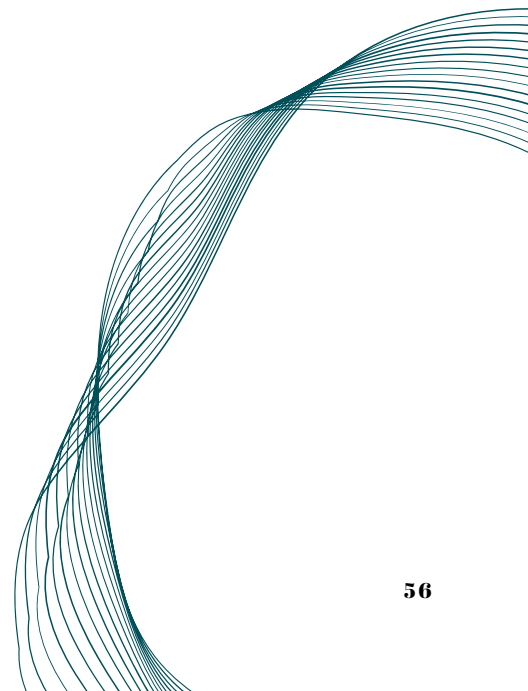
Sladovna Písek / Galerie Sladovna Písek nabízí multifunkční sál o velikosti 130m², zvukovou a světelnou aparaturu, projektory, baletizol a množství dalšího materiálu a techniky dle přání. V budově možno využít zázemí kuchyňky a koupelny.

Tančírna Račí údolí / Tančírna je vhodná pro jakékoliv pohybové, taneční a divadelní soubory, orchestry a velká tělesa, která mohou využít sál; v salonku v suterénu budovy pak mohou probíhat rezidence malířské, hudební, spisovatelské a další...

UFFO / UFFO disponuje sálem o celkové rozloze 848 m², zrcadlovým sálem o rozloze 139 m² s možností jeho rozdělení na dva nezávislé menší prostory s oddělenými vchody a dvěma kavárnami o velikostech 103 m². Součástí budovy je i transparentní galerijní prostor využívaný primárně pro současné výtvarné umění, ale nabízející i tvorbu v oblasti propojování uměleckých žánrů. Hlavní sál lze díky multifunkčnosti UFFA uspořádat v pěti základních variantách – divadlo, koncert, aréna, ples, kongres.

Valdštejnská lodžie / Valdštejnská lodžie není v současné době primárně rezidenčním prostorem, tudíž zde není stoprocentní komfort ve smyslu tepelných podmínek, velkých prostor a soukromí atd., což je důležité mít na vědomí v případě zájmu o

Velvarská kostka / Nabízí k využití pro zkušebnu (hudba, tanec, divadlo) a rezidenční pobyty prostory v objektu Velvarské Kostky, která sídlí v budově bývalé synagogy postavené v letech 1930–31 podle projektu pražského architekta Ing. Františka A. Libry.

Rámcové potřeby profesionálů v tanečním oboru

V České republice existují oborové asociace, nicméně absentují umělecké odbory a neexistuje zde legislativně ukotvený status umělce. Prezentované informace a data pocházejí z výstupů pracovních skupin, které probíhaly v letech 2020/2021.

Náklady profesionálů:

Během pracovních skupin byly sbírány informace, co vše si musí tanečníci fungující jako OSVČ¹ hradit, aby mohli vykonávat svoje poslání. Vedle povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění byly zmiňovány tyto položky:

- Kontinuální vzdělávání (například i splácení studijních půjček z minula), studijní cesty, účast na masterclass, workshopy nebo taneční tréninky pro další profesní vývoj
- Úrazové pojištění (tanečníci a performeři jsou více než která jiná profese velmi ohroženi různými zraněními) – ne každý si může dovolit
- Sklad materiálu
- Fyzioterapie, masáže – opět ne každý si může dovolit
- Příprava na rodinný život.
- Přípravné a produkční práce: psaní grantových žádostí, zkoušení, režijní náklady, půjčované techniky a aut, marketing a PR (opět se v této souvislosti vynořilo téma citelné absence produkčních agentur).

Pro komplexní výčet požadavků nezávislé scény přidáváme i specifika umělecké profese, které sesbíralo IDU (2021).

Specifika umělecké profese

- Fyzická náročnost
- Riziko úrazů
- Krátká kariéra – tanec, cirkus, fyzické divadlo
- Vysoká mobilita

- Vysoké náklady na techniku (fotografie)
- Solitérnost, dlouhodobost a časová náročnost práce
- Nárazovost pracovních příležitostí
- Nepravidelnost příjmů vs. pravidelnost (a výše) povinných plateb
- Nízká cena umělecké práce – většinou nelze tvořit rezervy
- Nutno kombinovat uměleckou činnost s jinými pracovními závazky (portfoliová kariéra)
- Nedostupnost pojištění a krytí rizik (cirkus, tanec)
- Nedostatek prostorů k tréninkům a zkouškám (cirkus, tanec)
- Neexistence terciálního vzdělávání – cirkus, tanec, tvůrčí psaní
- Nedostatek tvůrčích stipendií
- Umělec Freelancer nedosáhne na hypotéku a půjčku bank vzhledem k nestabilitě příjmů
- Nedostatečná ochrana v době mateřské a rodičovské dovolené (aktuálně ošetřovné)
- UF nemá stejná práva a ochranu jako v případně tzv. statut zaměstnance dle Zákoníku práce, a to ve smyslu jeho pojištění, pracovních úrazů, pracovní doby, přestávek na práci (příklad hostujících umělců).
- Některé z profesí (akrobacie) nelze pojistit ze strany organizace, tíha pojištění proto celá leží na umělci a je pouze na něm, jak se k tomu postaví (v zaměstnanecké situaci by mohly řešit i odbory)
- Další aspekty a důsledky: mentálních problémy, vyhoření, deprese apod.

Definice OSVČ

Za OSVČ je považována osoba, která má příjmy dle odst. 1 a 2 § 7 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu, přičemž:

Dle odst. 1 (také tzv. samostatně výdělečná činnost)

Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je:

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem z jiného podnikání neuvedeného v písmenech a) a b), ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění,
- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Dle odst. 2) (také tzv. jiná samostatně výdělečná činnost)

Příjmem ze samostatné činnosti, pokud nepatří do příjmů uvedených v § 6, je dále:

- a) příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,
- b) příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- c) příjem z výkonu nezávislého povolání.

Umělec tedy vykonává uměleckou činnost mimo zaměstnanecký nebo obdobný poměr:

- o jako samostatně výdělečnou činnost v rámci svého živnostenského oprávnění
 - (viz §7 odst. 1 písm. b) výše)
- o jako jinou samostatně výdělečnou činnost - tzv. nezávislé povolání
 - (viz §7 odst. 2 písm. b) výše)

Tabulkové platy zaměstnanců v kultuře v České republice

Z důvodu kompletního přehledu a znalosti odměn ve státním a zaměstnaneckém sektoru zde uvádíme i tabulkové platy pracovníků v kultuře.

Základní platová tabulka pro rok 2021 (platová tabulka číslo 1) se v roce 2021 bude používat pro:

- platy úředníků a odborníků,
- platy manuálních profesí – dělníků, kuchařek, uklízeček a dalších nepedagogických pracovníků ve školství, nezdravotnického personálu ve zdravotnických zařízeních,
- platy pracovníků příspěvkových organizací, knihoven a divadel.

(Poznámka: Původně se jednalo o platovou tabulku číslo 2, ale po zrušení platové tabulky číslo 1 od roku 2020 došlo k přečíslování všech tabulek.)

Platy manuálních a kulturních pracovníků, úředníků a odborníků státní a veřejné správy závisí na jejich vzdělání (platové třídy) a délce jejich praxe v oboru (platovém stupni). Podrobnosti jsou uvedeny v nařízení vlády 341/2017 Sb - <https://www.kurzy.cz/zakony/341-2017-narizeni-vlady-o-platovych-pomerech-zamestnancu-ve-verejnych-sluzbach-a-sprave/>

Tabulka 1 Platová tabulka manuálních a kulturních pracovníků, úředníků a odborníků pro rok 2021

Platové tabulky od 1.1.2021 - Základní platová tabulka - tabulka číslo 1

Platový stupeň	Praxe	Platová třída															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	do 1 roku	11 030	11 850	12 710	13 650	14 660	15 770	16 980	18 300	19 730	21 260	22 980	24 770	26 730	28 880	31 210	33 750
2	do 2 let	11 370	12 230	13 130	14 120	15 200	16 330	17 560	18 950	20 400	22 010	23 780	25 630	27 690	29 900	32 330	34 960
3	do 4 let	11 740	12 650	13 570	14 590	15 700	16 890	18 180	19 610	21 130	22 800	24 660	26 560	28 680	30 990	33 500	36 210
4	do 6 let	12 120	13 050	14 040	15 080	16 250	17 480	18 810	20 300	21 870	23 610	25 510	27 480	29 690	32 090	34 710	37 520
5	do 9 let	12 550	13 500	14 510	15 600	16 800	18 080	19 470	21 010	22 640	24 440	26 410	28 480	30 760	33 240	35 960	38 870
6	do 12 let	12 980	13 950	14 990	16 120	17 380	18 790	20 350	22 000	23 750	25 620	27 610	29 740	32 030	34 480	37 190	40 170
7	do 15 let	13 400	14 440	15 510	16 690	17 970	19 350	20 840	22 520	24 290	26 200	28 340	30 560	33 000	35 680	38 600	41 730
8	do 19 let	13 850	14 920	16 050	17 250	18 600	20 020	21 560	23 310	25 140	27 120	29 340	31 670	34 190	36 960	40 020	43 250
9	do 23 let	14 310	15 420	16 600	17 850	19 250	20 720	22 330	24 130	26 020	28 100	30 380	32 790	35 420	38 320	41 470	44 820
10	do 27 let	14 830	15 970	17 170	18 470	19 930	21 450	23 090	25 000	26 960	29 090	31 470	33 980	36 710	39 700	42 990	46 430
11	do 32 let	15 310	16 490	17 770	19 110	20 640	22 210	23 940	25 910	27 920	30 150	32 610	35 200	38 030	41 150	44 540	48 160
12	nad 32 let	15 850	17 070	18 390	19 770	21 370	22 990	24 780	26 830	28 920	31 240	33 790	36 470	39 420	42 640	46 150	49 920

<https://www.kurzy.cz/platy/platove-tabulky-zakladni/>

Postavení zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) se v podmínkách České republiky významně liší. Zde bodově uvádíme hlavní rozdíly mezi právy a povinnostmi zaměstnance a OSVČ.

Výhody zaměstnaneckého poměru (HPP)

- Garance minimální mzdy
- Nárok na náhradu mzdy od 4. dny nemoci (OSVČ první 3 týdny bez podpory)
- Nemocenskou (od 22. dne nemoci) mají OSVČ výrazně nižší, než zaměstnanci, a to pouze za předpokladu, že si ji dobrovolně platí.
- Nárok na ošetřovné (OSVČ nemají)
- Platba zdravotního a sociálního pojištění
- Vyšší základ pro výpočet důchodu a sociálních dávek
- Nárok na benefity
- Nárok na mateřskou
- Právní postavení zaměstnance vůči zaměstnavateli je vymezeno v zákoníku práce (nárok na odstupné, proplacení dovolené, výpovědní lhůtu...)
- Zaměstnanec nemá povinnost podávat daňové přiznání, může požádat svého zaměstnavatele o provedení tzv. ročního zúčtování

Sociální aspekty zaměstnanec vs. OSVČ

Sociální aspekty	Zaměstnanec	Živnostník – OSVČ
Zvláštní právní ochrana	Ano, dle zákoníku práce	Ne
Maximální délka pracovní doby	Ano – max. 12 hodin denně, 40 hodin týdně a povinné přestávky / doby odpočinku	Ne, stanovuje si sám
Možnost rozvržení pracovní doby	Ne – rozvrh stanovuje zaměstnavatel	Ano
Nadřizenost x podřízenost – zadávání pokynů	Ano, povinnost plnit úkoly zadané nadřízeným	Ne – podniká dle vlastního podnikatelského uvážení, svým jménem a na vlastní odpovědnost a na své riziko
Osobní výkon práce	Ano (nesmí za sebe poslat zástupce)	Ne – může pověřit třetí osobu (například v době nemoci)
Úraz/nemoc z povolání	Nárok na odškodnění/dávky	Bez zákonného nároku – lze sjednat komerční pojištění
Dovolená	Ze zákona 4 týdny placené dovolené	Bez nároku na placenou dovolenou
Benefity	Dle nabídky zaměstnavatele	Bez nároku
Nárok na nemocenskou při pracovní neschopnosti	Ano ze zákona je vyplácena od 4. dne nemoci náhrada mzdy, (do 14 dne nemoci ji hradí zaměstnavatel od 15 dne stát)	Ano, pokud se dobrovolně přihlásil do systému, jinak bez nároku. Nárok na státní dávky až od 15. dne nemoci
Nárok na ošetřování nemocného člena rodiny	Ano – dávka ze státního rozpočtu na dobu 9 kalendářních dnů	Ne
Zaměstnávání mezi manželi	Nelze uzavřít pracovněprávní vztah mezi manželi	Manželé spolu mohou podnikat

Zdroj: <https://www.mesec.cz/clanky/osvc-vs-zamestnanec-kdo-se-ma-lepe/>

Ekonomické aspekty srovnání zaměstnanec vs. OSVČ

Ekonomické aspekty	Zaměstnanec	Živnostník – OSVČ
Zajišťování práce (vč. PR a marketingu)	Ne – povinnost plnit pokyny zaměstnavatele, který zajišťuje zakázky	Ano – práci a zakázky si zajišťuje sám a plně nese podnikatelské riziko
Náklady spojené s výkonem práce (pracovní a ochranné pomůcky) včetně administrativy (účetnictví, mzdová agenda)	Ne, práce je vykonávána na náklady zaměstnavatele	Ano, náklady nese podnikatel, resp. jsou promítnuty do ceny výrobku/služby
Odpovědnost za dodržování právních předpisů (vztahujících se k předmětu podnikání) a odvodových povinností vůči státu	Ne	Ano
Minimální mzda	Ano	Ne
Splatnost odměny	Nejpozději do konce následujícího kalendářního měsíce. Není-li uhrazena z důvodu insolvence zaměstnavatele, existuje speciální systém úhrady zajištěný Úřadem práce pro maximálně 3 měsíční mzdy	Dle smlouvy, maximálně tříměsíční splatnost. Není-li odměna uhrazena, lze ji vymáhat soudně jako běžnou obchodněprávní pohledávku
Výpovědní doba – ochrana při skončení smluvního vztahu	Zpravidla 2 měsíce při skončení pracovního poměru, případný nárok na odstupné	Není zákonný nárok, lze sjednat
Příplatky	Ano – zákonný nárok – typicky práce přesčas, práce ve svátek, v neděli, noční práce	Ne – nutno zahrnout do celkové sjednané odměny
Cestovní náhrady	Ano – zákonný nárok	Ne – nutno sjednat
Odpovědnost za škodu	Omezená na čtyřnásobek průměrného měsíčního výdělku	Neomezená (lze sjednat komerční pojištění) – ručí celým svým majetkem

Zdroj: <https://www.mesec.cz/clanky/osvc-vs-zamestnanec-kdo-se-ma-lepe/>

Návrhy výpočtu ohodnocení nezávislého profesionála v tanečním oboru v České republice

Tato část obsahuje 2 modely výpočtu ohodnocení nezávislého profesionála v tanečním oboru. Návrhy vychází z průměrné české mzdy v ČR a zohlednění potřeb profesionálů a z výpočtu německé iniciativy Honorar unter Grenzen. Zde v dokumentu je z důvodu omezeného prostoru představena jen základní tabulka, komplexní popis s legendou je dostupný online na níže uvedeném odkazu.

1. model – průměrná mzda v České republice a standardní pracovní doba

36 000 Kč + k tomu připočítáme zálohy na sociální, zdravotní a další výše zmíněné náklady získáme částku 45 000 Kč měsíčně.

$45\ 000 \text{ (vyčíslené potřeby)} / 160 \text{ (průměrný počet pracovních hodin v měsíci)} = 281,25 \text{ Kč na hodinu.}$

2. model – inspirovaný Německem

a) 365 dnů - víkendy (104 dny), svátky (cca 8 dny), prázdniny (20 dny) = 233 pracovních dní ročně = 19,42 dnů měsíčně = 155,36 hodin měsíčně

$45\ 000 \text{ (vyčíslené potřeby)} / 155,36 \text{ (počet hodin v měsíci)} = 289,65 \text{ Kč na hodinu.}$

(Pomocí on-line kalkulačky hodinové mzdy: <http://vypocet-mzdy-cz.eu/2016/pc/?t=pc&adr=lang-cz/100-h-kalkulacka-hodinove-mzdy.php&adv=2&lang=cs>)

b) Při zohlednění nemoci a administrativní zátěže - (vychází z iniciativy Honorar unter Grenzen):

365 dnů – víkendy (104 dny), svátky (cca 8 dny), prázdniny (20 dny), nemoc (10 dny), administrativní nebo neplacená práce typu psaní projektu, kontinuální vzdělávání apod. (70 dny) = 153 pracovních dnů ročně = 12,75 pracovních dnů měsíčně.

45 000 (vyčíslené potřeby)/102 (počet hodin v měsíci) = 441,17 Kč na hodinu

Varianty a) a b) se významně liší tím, že varianta b vycházející z německé iniciativy zohledňuje nemoc (10 dní) a vymezuje 70 dnů ročně na aktivity, které v podmínkách ČR nejsou finančně podporované žádným dostupným grantovým schématem nebo stipendiem – a to administrativa, rešerše, networking, psaní projektů, kontinuální vzdělávání.

Na základě uvedených dvou modelů a zcela individuálních potřeb jednotlivých profesionálů a jejich pracovního nasazení se pracovní skupina rozhodla uvádět 2 částky – doporučený průměr, který reflektuje potřeby umělců a optimální perspektivu, která pracuje i s náklady na administrativní práce, nemocenskou, rešerše apod. Částky byly zaokrouhleny na celé stokoruny.

Tabulka 2 Návrh finančního ohodnocení nezávislého profesionála v tanečním oboru

pracovní pozice/ náplň práce	částka (brutto)		poznámka	poznámka z Víze Je nutné uvádět obě varianty, tj. doporučený průměr i optimální perspektivu?
	doporučený průměr	optimální perspektiva		
interpret, technik, choreograf, lightdesigner, hudebník, produkční,... /1 repríza ČR (CZK)	3600	4800	honorář za jednu reprízu byl spočítán jako přibližně 12h práce (zkoušení/adaptace choreografie, generálka s technikou, představení). U představení pro školy nebo u kratších představení, která se hrají víckrát za sebou, se částka může přehodnotit.	
učinkující choreograf/ 1 repríza ČR (CZK) autorská práva ???	4600	5800	honorář interpreta + 1000kč za odpovědnost choreografa	
hodinová sazba pro interpreta, technika, choreografa, lightdesignera, hudebníka, produkční(ho)...(CZK)	300	400		
den zkoušení v rámci nastudování nového představení (minimálně 6-8 pracovních hodin)	2400	3200		400 Kč na hodinu je velmi vysoká částka, v případě například měsíční práce až příliš vysoká. Neohrozí to počet hodin na zkoušky? Jak to vidí členové?
1 nehrací (cestovní) den v rámci ČR (CZK)	1000	2000		
pedagog/ výuková hodina (60min.) - konzervatoř, AMU, ZUŠ (CZK)	750	1000	Za jednu hodinu výuky se počítá 1,5 hodiny přípravy navíc. Jsme si vědomi, že následující čísla jsou dost vzdálené od reality českých ZUŠ apod.	Mělo by být zohledněno učení jednorázové a kontinuální výuka. Padl komentář, že na ZUŠ je výuková hodina 45min a ne 60min. Učí se tedy blokově.
pedagog/ lektor/ 60 minut - workshop, lekce pro veřejnost, masterclass. (CZK)	900	1200	Za jednu hodinu workshopu se počítá 2 hodiny přípravy navíc + hodnota výzkumů a zkušeností, které lektor/ka absolvoval/a předtím.	
odměna pro křib(č)ka/ů	?	?		Jak toto navrhnout?
Další varianty vypočtu výše honoráře: 80 % honoráře za plnou projížděčku / 40-50 % honoráře za cue to cue projížděčku				

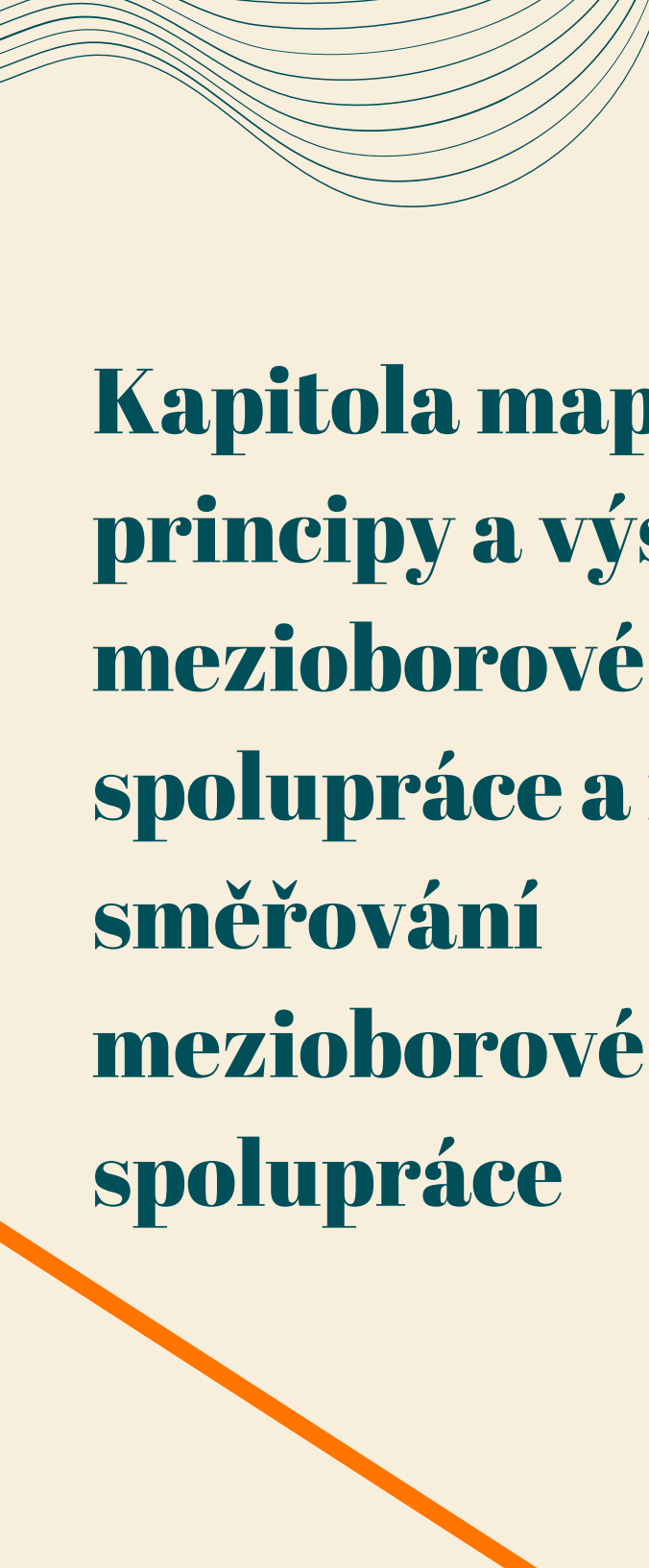
Kompletní tabulka včetně legendy je dostupná zde:
<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1k8hiWbR0gyUtihxbHC9KGZ2EGQTWkTy--xvYxVX-xSc/edit#gid=1773638249>

Pro rychlý přehled:

Na 12,75 zaplacených pracovních při sazbě 300 Kč/hod = 30 480 Kč/měsíčně = 2 400 Kč/den

Na 12,75 zaplacených pracovních dnů měsíčně při sazbě 400 Kč/hod = 40 640 Kč/měsíčně = 3 200 Kč/den.

Uvedené částky byly odsouhlaseny v rámci pracovní skupiny Potřeby profesionálů a jsou určeny pro další debatu a diskuzi v rámci Víze tance a taneční komunity.

Kapitola mapující principy a výsledky mezioborové spolupráce a nová směrování mezioborové spolupráce

Mapování principů a výsledků mezioborové spolupráce bylo založeno zejména na činnosti pracovní skupiny Interdisciplinarita, která se sešla v průběhu projektu celkem 5x. Aktivity pracovní skupiny byly doplněny seminářem se zahraniční expertkou z Velké Británie Liou Prentaki.

Pracovní skupina si vytyčila 3 cíle:

1. Najít definici interdisciplinarit tak, aby pomohla vysvětlit přínosy mezioborové spolupráce a byla srozumitelná veřejnosti, dalším institucím a například i poskytovatelům grantů
2. Zmapovat současnou situaci v kontextu interdisciplinarit v České republice a v zahraničí zejména pokud jde o propojování současného tance s mimouměleckými odvětvími. Komparovat projekty z České republiky s těmi zahraničními, hledat inspiraci a nové směry pro uměleckou tvorbu.
3. Vytvořit projektové fiše příkladů dobré praxe vybraných projektů pro prezentaci a lepší pochopení interdisciplinárních projektů.

Definice interdisciplinarit

Interdisciplinarita – mezioborovost – termín používaný k vyjádření vědecké práce, resp. výzkumné činnosti uskutečňované za účasti dvou nebo více vědních disciplín. Problematika se stává předmětem zájmu teorie vědy, metodologie vědy, příp. také sociologie vědy od 50. let našeho století, ačkoliv samotný jev byl zaregistrován mnohem dříve (zpravidla jsou uváděny první výzkumy biochemie rostlin v 18. st.). Neexistuje obecně přijaté a jednoznačné určení toho, co lze považovat za interdisciplinární výzkum, představy o interdisciplinaritě jsou víceméně intuitivní. (zdroj: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Interdisciplinarita>)

Pro další práci skupiny byl termín zúžen na spolupráci tanečního oboru s dalším ne-uměleckým oborem, jelikož tzv. *cross-overs* (tedy projektů napříč uměleckými obory) vzniká již běžně celá

řada – do této kategorie můžeme zařadit například tanec v galeriích, tanec a propojení s architekturou.

Pracovní skupina se dále věnovala mapování interdisciplinárních projektů, přičemž byla otevřena řada problémových oblastí, kterým by bylo vhodné věnovat samostatný výzkum:

1. Různé možnosti spolupráce – obohacení navzájem, inspirace napříč obory či vznik něčeho zcela nového díky využití metod, znalostí a zkušeností dalšího oboru.
2. Různé metody a procesy spolupráce. Jde o rovnocennou výměnu nebo uměleckou licenci ke zpracování mimouměleckého tématu? Obě jsou v pořádku. Odpovědi na tyto otázky ale mohou pomoci s prvním kontaktem a zarámováním očekávání obou přítomných stran.
3. Komu je společný projekt určený, jak změřit dosah spolupráce?
4. Vzniká spolupráce z aktivity tanečního oboru nebo na základě poptávky odjinud?

Obecně se členové pracovní skupiny shodli, že vznikají interdisciplinární projekty většinou motivované ze strany uměleckých oborů, ale naopak se tak děje velmi zřídka. Konkrétně například v herním odvětví, kde se využívají tanečníci na locomotion animaci.

Příklady interdisciplinární spolupráce v ČR

V rámci České republiky probíhá celá řada interdisciplinárních projektů, zejména v oblasti propojení tance se sociálními službami, školstvím či ekologickými tématy. Postupně se přidávají i projekty z oblasti zdraví a stárnutí (ageingu). V těchto oblastech je ale velký prostor pro spolupráci do budoucna, jak ukazují i příklady projektů ze zahraničí. Konkrétní detailní příklady projektů mezioborové práce jsou prezentovány v příloze projektové fiše.

Tanec a geologie:

Zdenka Sviteková: Sentinel G. Spolupráce tanečnice a geologa, Zdenka se zajímala o geologii bytí, aplikaci metod a slovní zásoby z oboru geologie na lidské tělo.

Tanec a zdraví/wellbeing:

Dance Well (připravovaný projekt Tanec Praha). Projekt, který začal v Itálii. Spolupráce neurovědců a tanečníků na vytvoření programu pro lidi s Parkinsonovou chorobou

V pohybu (tanec a fyzioterapie pro zaměstnance, který např. sedí většinou času), Tinka Avramová vede workshopy “Stage present”, Dance for (Home) Office od Věry Ondraškové & Kolektiv ve spolupráci s Poncem.

V kontextu celosvětového boje proti změnám klimatu, taneční a pohybové umění může vytvářet nové způsoby, jak emočně zacházet s touto situací. Projekt: navigating dizziness together, Collective ways to Thing Together - Peter Dlouhý, Michal Nikodem – Vyprovokuj (se) tancem! (CZ).

Tanec a lingvistika:

Florent Golfier: Zápas s jazykem. Spolupráce choreografky a psycholingvistky Barbory Mertins (Univerzita v Dortmundu) a její výzkumné skupiny.

Tanec a neurologie:

Tanečnice Hana Polanská Turečková studuje doktorské studium zaměřené na kinantropologii, zaměřuje se na interdisciplinární studium lidského pohybu s ohledem na tělesnou výchovu, sport, rekreaci. Zájem o to, jak může pohyb pozitivně ovlivnit začátek degenerativních poruch. Jde o příklad propojení iniciovaného mimo taneční sektor.

Tanec a filozofie:

Alice Koubová: Filosofka, aplikující filozofii na performativní pole. Klíčové zájmy: ve své vědecké práci se zabývá výzkumem Performativity ve filozofii. Napsala knihu Myslet z druhého místa

o performativní filozofii. Je koordinátorkou výzkumného programu AV21: „Odolná společnost pro 21. Století. Potenciály krize a efektivní transformace.“

Tanec a výchova:

Tanec Praha realizuje projekt Tanec školám – umělecko-vzdělávací projekt, který vychází z principů metodik taneční a pohybové výchovy. Využívá specifika taneční tvorby k formování dětské osobnosti. Centrum choreografického rozvoje SE-S-TA realizuje projekt Škola tančí – díky tanci děti i dospělí získávají přístup k abstrakci a uvědomují si přínos umění pro jejich rozvoj. Dalším příkladem jsou Bláznivé tance o přestávce souboru Ostružina, cílem projektu je realizovat taneční kurzy a vystoupení ve školách během přestávek.

Tanec a komunity a sociální služby

tYhle (Florent Golfier, Lukáš Kárásek) a organizace “Dejme dětem šanci”. Během půl roku probíhaly týdenní workshopy s dětmi z dětského domova. S dětmi s dětských domovů pracoval i spolek Ufftenživot. Dále například Jan Bárta a Aleš Čermák realizovali představení Tohle všechno patří tobě společně s mentálně postiženými performery.

Tanec a ekologická témata

Taneční a pohybové umění jsou jedním z oborů s nejnižší uhlíkovou stopou. Příklady projektů s ekologickou tematikou jsou například Bazaar - konference 9 lives, Nature of Us, projekt Plíce Žižkova - procházka v parku Vítkov s řadou site-specific představení.

Zachování biodiverzity v kontextu vymírání druhů a ztrátou propojení lidí s ostatními živočišnými druhy se zabývají projekty Sensorium - Take a break from being human from Ping Yu nebo Plíce Žižkova.

Tanec jako nástroj posílení identity a vytváření nových rituálů

V kontextu ztráty rituálů (Byung-Chul Han, 2020) pohybové umění už vytvoří a může ještě víc vytvářet nové druhy rituálů kde komunita návštěvníků představení zažije nové formy sdíleného času s přesahem do spirituality (např. Virtual Ritual Jan Mocek, Sitting Prague Quiet Music collective, , Eau de vie Šavel, Kašiarová, Vtipil, Atlas, La seance: <https://www.fft-duesseldorf.de/spielplan/la-seance>

Tanec a technologie

V kontextu celosvětového trendu rozvoje a růstu využívání technologií dochází i ke zvyšování závislosti lidí na nich. Toto pohybové umění reflektuje například projekt And who is useless now Ondřeje Holby, Tvorba Jany Bitterové a souboru MouvementTouch (2016-2018), tvorby Nely H.Kornetové, SvětLO od Spielraum kolektiv a další.

Pantomimaa podpora léčebného procesu

Taneční klauni v nemocnicích pomáhají přečkat období během léčby ve zdravotnických ústavech.

Komparace interdisciplinárních projektů v ČR a zahraničí

Česká taneční scéna nikterak nezaostává s tématy a trendy, které jsou předmětem uměleckého zájmu za zahraničím. Když pomineme širokou škálu projektů zaměřenou na vytváření a posilování komunit a integraci marginalizovaných skupin (projekt MIMO – Application of Art-Based Methods to Social and Youth Work), řada projektů se věnuje propojování tanci a zdraví, tanci a wellbeingu (cultureforhealth.eu). Konkrétně například projekt Dance for Health (Anna Duberg, Švédsko) Dance Beyond (Oltre – teatrodellatosse.it/corsi/oltre), Dance and Well-being Campaign

(European Dancehouse Network), Living Together (EKIN), Hotel of Madness (tanec a duševní zdraví, Brazílie) a další. Nepřekvapivým trendem je v souvislosti se stárnutím obyvatelstva existence projektů zaměřených na ageing (např. Galit Liss).

V řadě zemí dochází nejen k propojování oborů s cílem společných projektů, ale i firmy či veřejná správa si uvědomují přínosy kreativců pro rozvoj společnosti například z důvodu zavedení nových způsobů práce, umělci jsou zváni do provozů a podobně. Velkou výzvou do budoucna je a bude propojování online a offline aktivit a využívání nových médií. V souvislosti s pandemickou krizí, rostoucí spotřebou zdrojů a zvyšujícími se cenami energií se v poslední době hovoří o nerůstu, tedy využívání a recyklaci dostupných zdrojů, jako ideovém rámci přeměny společnosti (v ČR toto téma rezonuje v Brně prostřednictvím aktivit HaDivadla). Objevují se nové ekonomické modely fungování kulturních center, jinak se přemýšlí nad přístupností kultury (možnost platit vstupné ve smyslu pay what you can - Studio Alta). Nyní více než kdy dříve je diskutována role umělců, jejich přínos pro společnost, přesahy umělecké tvorby do dalších oborů a odvětví.

Analýza výstupů a strategických dokumentů

Tato část dokumentu reflektuje podporu tance, nového cirkusu a rezidencí ve strategických a rozvojových kulturních dokumentech na státní, regionální a lokální úrovni, konkrétně: Strategický rámec Česká republika 2030, Digitální Česko, Státní kulturní politika 2021-2025+, Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů, Strategie rozvoje kultury, kulturního dědictví a kulturních a kreativních odvětví Královéhradeckého kraje 2022-2030, Kulturní politika HMP 2022+, Program rozvoje kultury města Plzně 2020-2030, Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy – 2030, Jihlava 2017-2024.

Strategický rámec Česká republika 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 je zastřešujícím rozvojovým dokumentem, který udává směr, jímž by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v Česku a nasměrovat rozvoj k udržitelnosti po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni.

Vize: Jaká má být Česká republika v roce 2030?

Česká republika je v roce 2030 demokratickým, právním státem založeným na respektu k občanským, politickým, hospodářským a sociálním právům svých obyvatel a rozvíjejícím svou kulturně danou identitu. Zajišťuje vysokou kvalitu života populace a současně respektuje přírodní a územní limity a chrání biologickou rozmanitost. Cíleně také napomáhá dosažení těchto hodnot jinde ve světě. Udržitelný rozvoj České republiky je poměřován zvyšováním kvality života každého jednotlivce i společnosti jako celku. Naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost budoucích generací naplňovat ty své. Česká republika je soudržnou, aktivní a podnikavou společností rovných příležitostí a minimalizuje strukturální a sociální nerovnosti.

Společnost a struktury rozhodování jsou odolné a pružné, schopné včas rozpoznat možná vývojová rizika a racionálně reagovat na neočekávané změny a měnicí se dynamiku globálního vývoje. Odolnost společenských vazeb a struktur a věcné řešení problémů jsou posilovány diskusí a dohodou.

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Dokument v úvodní části formuluje šest průřezových principů udržitelného rozvoje a naznačuje, jak mohou být uplatněny při tvorbě veřejných politik. Česká republika 2030 formuluje své cíle celkem v šesti klíčových oblastech: Lidé a společnost, Hospodářský model, Odolné ekosystémy, Obce a regiony, Globální rozvoj a Dobré vládnutí.

V souvislosti s kulturou uvedeno, že silnou stránkou Česka je růst výdajů na kulturu a za příležitost je uváděna kulturní atraktivita Česka. V kapitole Lidé a společnost je kultura popisována podrobněji a jsou u ní uvedeny i strategické cíle. V kapitole je kultura zmiňována i v souvislosti s optimální imigrační politikou a vzděláváním. Kulturu je možné chápat jako sféru rozvoje tvořivosti a aktivního utváření i reflexe hodnot společnosti. Zahrnuje kulturní dědictví a umění, stejně jako způsob života, systémy hodnot, tradice a přesvědčení. Její význam narůstá v moderním sekulárním demokratickém státě, kde se stává klíčovou součástí tvorby a udržování státní identity. Kulturní politika je proto součástí žité demokracie. Kulturní a mediální politika jsou odpovědné za utváření, posilování a udržování státní identity založené na kultuře, jež je klíčovou složkou soudržnosti společnosti a jejího udržitelného rozvoje. **Kultura a umění mají zásadní úlohu při posilování společenské odolnosti vůči protidemokratickým silám.** Zvláštní pozornost je třeba věnovat také podpoře kultury všech národnostních menšin.

Znalost vlastní kultury a vědomí její hodnoty spolu s respektem k rozmanitosti kulturních projevů a kladným kulturním hodnotám cizích kultur či menšin jsou jedny z hlavních prostředků umožňu-

umožňujících chránit společnost před negativními jevy, např. před šířením uniformity, ztrátou kulturní identity, xenofobií či šířením konzumního vztahu ke světu včetně jeho negativních environmentálních důsledků. Stát proto bude podporovat u celé populace rozvoj kulturních znalostí a kompetencí a snižovat nerovnosti v dostupnosti kultury (mj. s využitím potenciálu internetu) napříč celou společností, zejména u znevýhodněných skupin včetně etnických menšin. Neznalost většinových kulturních hodnot je mimo jiné překážkou úspěšné integrace těchto znevýhodněných skupin. Kultura přispívá ke zvýšení kvality života – přetváří města a obce na příjemná místa k životu, práci a k cestování, stimuluje vzdělávání a přispívá k celoživotnímu osobnímu rozvoji. Především je však klíčovou součástí politiky identity a rozvoje kreativity. Proto je pro její rozvoj nezbytné zajištění dostatečných veřejných zdrojů především za účelem metodické i finanční podpory a důstojného ohodnocení zaměstnanců veřejných, soukromých i neziskových institucí v sektoru kultury. Cílem kulturní politiky musí být podpora těch součástí živé i památkové kultury, které nemohou být úspěšné komerčně, a přitom patří do sféry vysoce kvalitního umění. Umění je generátorem inovací, jež nacházejí uplatnění mimo vlastní kulturní oblast. Jedná se tudíž o pozitivní externalitu. Umění, kulturní dědictví a péče o ně představují také významné tvůrce pracovních míst. Povaha obnovy kulturního dědictví a podpora umění, jež vyžaduje více specifických pracovních postupů různé odbornosti, tvoří trvalý základ zaměstnanosti a příležitosti pro menší a střední firmy a vytváří prostor k uchování, popř. obnově ojedinělých postupů a technologií. Kulturní a kreativní odvětví jsou zdrojem technologických i netechnologických inovací a svou přidanou hodnotou přispívají k rozvoji ostatních hospodářských odvětví. Jejich mezioborový přesah má pozitivní dopad na udržitelný rozvoj, tvorbu a posilování sociálního kapitálu, rozvoj cestovního ruchu i na zvyšování hodnoty výrobků a služeb generovaných jinými odvětvími.

Kreativita jako ústřední hodnota evropské identity je součástí plnohodnotného lidského života, proto musí být možnost jejího rozvoje otevřena všem bez ohledu na sociální status. Zároveň je nezbytným zdrojem pro řešení výzev spojených s proměnou světa, které nás čekají v nejbližší budoucnosti. Zpřístupňování kulturních a uměleckých hodnot musí mít u veřejných kulturních institucí přednost před vytvářením zisku.

Strategické cíle související s kulturou:

- Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.
- Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.
- Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.
- Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky.
- Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.

Digitální Česko

Vláda ČR schválila svým usnesením č. 629 dne 3. října 2018 průřezový strategický dokument Digitální Česko, který se týká veškerých dopadů digitalizace na hospodářství a společnost. Jde o soubor koncepcí zajišťující předpoklady dlouhodobé prosperity České republiky. Jeho náplň je možné definovat pojmem: "Strategie koordinované a komplexní digitalizace České republiky 2018+".

Analýza dokumentu v kontextu KKO

Naplňování koncepce Digitální Česko bude mít pozitivní dopad na mezinárodní konkurenceschopnost ČR s ohledem na zjednodušení, zrychlení a zefektivnění jak obsluhy občanů a firem při poskytování služeb veřejné správy a veřejných služeb tak zajištění veškerých procesů uvnitř veřejné správy a vytvoření předvídatelných a nediskriminačních podmínek pro rozvoj digitalizace dalších oblastí života společnosti. Koncepce Digitální Česko bude mít pozitivní dopad na podnikatelské prostředí. Podnikatelské subjekty budou moci přímo využívat výhody digitalizace života společnosti, zejména nový standard digitálních služeb poskytovaný orgány veřejné správy. Program Digitální Česko bude mít sociální dopady, které se promítnou do přesunů pracovních sil u soukromých i veřejných zaměstnavatelů. Dojde k nahrazování administrativní a rutinní práce digitálními technologiemi a umožní využití takto "uvolněných" pracovních sil v existujících, často poddimenzovaných oblastech, nebo v nových oborech činností, které budou vznikat s narůstající nabídkou digitálních služeb a využívání moderních technologií. Narůstající využívání digitálních a moderních technologií bude přinášet potřebu rekvalifikace pracovních sil, nároky na další vzdělávání pracovníků a na tvorbu nových vzdělávacích programů ve školském systému. Konkrétní sociální dopady pak budou vyhodnocovány v rámci projednávání jednotlivých záměrů a dílčích cílů obsažených v implementačních plánech.

Průřezový dokument Digitální Česko v sobě zahrnuje všechny dílčí aspekty, které přináší technologický vývoj a postupující digitalizace všech oblastí života. Bude mít dopad na mezinárodní konkurenceschopnost ČR, na podnikatelské prostředí, trh práce, veřejnou správu i společnost.

Státní kulturní politika 2021–2025+

Tanec je zmiňován jako jedno z nejvíce postižených odvětví pandemií COVID: "Dopady krize však nejsou v KKS rozloženy rovnoměrně a značně se liší v rámci jednotlivých odvětví. Nejvíce zasaženými oblastmi jsou územně vázané subjekty, které jsou závislé na prodeji vstupného jako svém hlavním příjmu. Jedná se především o scénická umění (zejména divadlo, tanec, performanční aktivity, cirkus aj.) a festivaly. Spolu se ztrátou příjmu ze vstupného došlo k výpadkům příjmů i v souvisejících oblastech jako je catering, reklama, či z pořádání dalších akcí jako např. kurzů atp. Krize jim současně znemožnila plnohodnotně plnit svou roli zdroje inspirace a inovací pro KKS.21) Možnosti k přizpůsobení se krizi v oblasti scénických umění přitom byly na rozdíl od některých jiných oblastí značně omezeny. Díky veřejné podpoře se pak v o něco lepší situaci nacházely příspěvkové organizace (strana 23).

Dále je tanec zmiňován v souvislosti s živým uměním – "Zejména živé umění má v ČR dlouhou tradici a vyznačuje se velkou pestrostí. Divadlo, tanec, hudba, film nebo výtvarné umění patří mezi pilíře české společnosti a vytváří kulturní dědictví pro další generace (str. 26).

2. Hlavní cíle Státní kulturní politiky 2021–2025+

Cíl 1: Zvyšování dostupnosti a přístupnosti kultury

"Oblast regionální kultury dlouhodobě spadá zejména do gesce místních a krajských samospráv. Proto bude hlavním úkolem MK efektivní spolupráce s klíčovými aktéry v oblasti regionální kultury a poskytování metodické podpory. V rámci systematického úsilí o zvýšení významu kultury by MK mělo podporovat vznik kvalitních kulturních politik na úrovni krajů a velkých měst, tj. pomoci s jejich tvorbou a sdílením dobré praxe. Mezi základní nástroje ke zvyšování dostupnosti kultury patří pokračující udržitelný rozvoj kulturní infrastruktury napříč ČR. Nejedná se přitom pouze o budování nových institucí, ale zejména o udržování a rozvoj institucí stávajících. Vysoký podíl

na aktivní kulturní participaci mají i nestátní neziskové organizace, ať již profesionální, tak i založené na dobrovolnickém přístupu. Veřejně nezřizovaná a nezávislá kultura je zásadní pro budoucnost KKS v ČR, avšak bývá veřejnou správou často opomíjena. MK se proto zasadí o její další rozvoj (strany 32 a 33). Klíčovým nástrojem pro přístupnější kulturu je práce s publikem a možnost aktivní participace na kulturních obsazích. Znakem rozvinuté společnosti je zapojení umění a kreativity do každodenního života. Umění nepatří pouze na výstavy, mělo by být i součástí veřejného prostoru.

Cíl 3: Rozvoj živého umění

Klíčovou oblastí je rozvoj lidského kapitálu jako stěžejního prvku obnovy kultury.

Mezi hlavní iniciativy tak patří zejména zabezpečení umělců a rozvoj jejich druhé kariéry. Ministerstvo kultury proto předloží legislativní návrh zavádějící status umělce a umělkyně. Současně bude dále rozvíjet systematické nástroje podpory síťování, rozvoje dovedností a internacionalizace české kultury. Podpoříme také mezioborové projekty spolupráce živého umění a kulturního dědictví i výzkum v těchto oblastech.

Str.40:

Je tedy zcela nezbytné, aby byl vytvořen status umělce a umělkyně. Ten poskytne dostatečnou jistotu v pracovním životě. Není možné, aby část z umělců žila ve zcela nejasném postavení ať již v oblasti sociální, daňové, pracovní nebo jiné. Společně se statusem umělce je nutné zohlednit, že některé umělecké profese si žádají absolutní vypětí a kariéra v nich nepokrývá celou aktivní pracovní dráhu člověka. MK proto připraví opatření pro druhé kariéry umělců a umělkyní.

(...)

MK bude také systematicky rozvíjet a podporovat internacionalizaci kultury, zejména živého umění. Česká republika se musí ještě více zapojit do celosvětového kulturního dialogu.

Mezi důležité nástroje patří například podpora české literatury v překladu, rezidenční pobyty, vysílání autorů, stipendia, prezentace na festivalech a veletrzích, motivace zahraničních nakladatelů apod.

Neméně důležité je zohlednit podporu živého umění i mimo zavedené instituce. Veřejně nezřizovaný sektor hraje stejně důležitou roli v rozvoji kultury jako sektor zřizovaný. Vyžaduje však často jiné nástroje podpory. Nestátní neziskové organizace jsou často znevýhodněny, přestože poskytují stejnou veřejnou službu jako organizace veřejné. K nezřizovanému sektoru musí být přístupováno jako k součásti celého KKS a k oblasti komplementární s veřejným sektorem. V tomto ohledu je nutné připravit transformaci Státního fondu kultury, aby se stal efektivním nástrojem rozvíjícím oblasti živého umění.

Klíčové iniciativy:

- Budeme ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí aktivně řešit problematiku zabezpečení umělců a rozvoj jejich druhé kariéry. Předložíme legislativní návrh zavádějící status umělce a umělkyně.
- Budeme dále rozvíjet systematické nástroje podpory síťování a rozvoje dovedností. Ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí podpoříme projekty internacionalizace české kultury a živého umění. Budeme kofinancovat kulturní a kreativní projekty úspěšné v komunitárních programech EU. Zasadíme se o další rozvoj české kulturní diplomacie.
- Podpoříme mezioborové projekty spolupráce živého umění a kulturního dědictví. Podpoříme výzkum v oblasti spolupráce živého umění a kulturního dědictví.

Cíl 4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví

Klíčové iniciativy — Novelizujeme zákon o některých druzích podpory kultury tak, aby lépe refletoval současné postavení kultury ve společnosti i hospodářství. — Budeme podporovat rozvoj kreativity občanů, a to zejména skrze vznik dobrých pod-

podmínek pro rozvoj kreativních center, síťování, kreativního vzdělávání a rozvoje dovedností v rámci KKS. — Na základě Strategie rozvoje kulturních a kreativních odvětví se zasadíme o vznik prostředí pro systematický rozvoj KKO na státní úrovni.

Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních průmyslů

Tanec je v rámci Strategie zmíněn explicitně v části 2.3 Charakter kulturních a kreativních odvětví - “Neziskové organizace jsou třetím typem subjektů, důležitým pro rozvoj KKO. Často zahrnují dramatickou tvorbu, tanec, operu nebo kreativní dílny. Představují tak prostor, kde je možné dát průchod kreativitě a kde dochází k propojování kreativců mezi sebou. Právě síťování v rámci celého sektoru je jedním z nejdůležitějších předpokladů jeho rozvoje. Většina produktů a služeb nevzniká izolovaně, ale je naopak potřeba spolupráce více kreativních profesionálů z různých oblastí KKS (s. 41). Pohybová umění ani nový cirkus ve Strategii zmíněny nejsou. Dokument chápe KKO takto - “Podstatnou součástí moderní kreativní ekonomiky jsou kulturní a kreativní odvětví (KKO). Ta definujeme jako ekonomické činnosti probíhající v rámci širšího kulturního a kreativního sektoru. Oproti jiným oblastem kultury nejsou KKO závislé na veřejných zdrojích, tj. jsou více než z 50 % finančně soběstačné. Mezi KKO řadíme zejména následující oblasti s potenciálem generovat zisk: audiovizí, hudba, knihy a tisk, reklama, architektura, design a móda, tradiční a umělecká řemesla a dále některé oblasti scénického umění, výtvarného umění a kulturního dědictví. Zároveň uvádí, že “největší míru kultury a umění oproti ekonomické hodnotě většinou obsahuje tzv. kulturní a umělecké jádro, které tvoří zejména výtvarné a scénické umění a kulturní dědictví (str. 22), kdy “najdeme scénické umění, které je zejména tržně orientované” (str. 23). Zároveň lze v oblasti scénického umění, reklamy i designu nalézt výstupy natolik unikátní a hodnotné, že obstojí i na globálním trhu (str. 33).

Strategie rozvoje kultury, kulturního dědictví a kulturních a kreativních odvětví Královéhradeckého kraje 2022-2030

Strategie rozvoje kultury Královéhradeckého kraje o tanci a pohybovém umění explicitně nehovoří. Za svoje cíle si stanoví inovativní a propojující roli kultury v komunitách a obcích, chce podporovat vznik kulturních aktivit a projektů s inovativním, experimentálním a interdisciplinárním obsahem a potenciálem rozvoje místních komunit v oblasti živé kultury i památkové péče. V rámci cíle 9 Propojená a živě spolupracující síť kulturních a kreativních aktérů, chce realizovat opatření vedoucí k podpoře uměleckých rezidencí:

Opatření 9.1. Podpora rozvoje regionálních partnerství a sítí aktérů kulturních a kreativních odvětví a mezioborových partnerství

Opatření 9.2. Posilování meziregionální a mezioborové mobility aktérů a vytváření mezinárodních partnerství (Podpora mobility aktérů v rámci kraje, ČR a do zahraničí, Rozvoj a pokračování dotačního programu rezidencí).

Kulturní politika HMP 22+

Strategický dokument hlavního města Prahy v oblasti kultury hovoří o nedostatečné infrastruktuře pro pohybové umění: “Některé žánry kultury jsou saturovány více (činohra) než jiné (tanec, nový cirkus, pohybové divadlo), zejména z hlediska infrastruktury. Kulturní politika by měla hledat cesty, jak nastavit saturaci a rozvoj všech”.

Program rozvoje kultury města Plzně 2020-2030

Plzeň se výslovně tancem a současným pohybovým uměním ve svém rozvojovém dokumentu nezabývá, se stavem živého umění je město spokojeno a chce situaci spíše stabilizovat: “Úkolem v následujícím období je stabilizovat finanční podporu a zajistit tak dlouhodobý rozvoj současné kvality a pestrosti kulturních aktivit

v Plzni. Zajistit mezinárodní rozměr a udržitelnost pozitivních dopadů projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015, díky kterému kultura již v současnosti ožívuje a redefinovala značku města Plzně a zviditelňuje plzeňské kulturní dědictví i aktuální produkci umělců (scénické umění, výtvarné umění, design a móda)“.

Sympatický je zájem systematicky podporovat rezidenční pobyty umělců (1.2.A) a snaha zpracovat Strategii rozvoje kulturních a kreativních odvětví v Plzni.

Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy – 2030

Statutární město Ostrava zpracovává svoji Koncepci rozvoje kultury participativním způsobem, garantem naplňování koncepce je Strategický tým, který se schází na pravidelné bázi díky iniciativě Odboru kultury a volnočasových aktivit. V Ostravě se každoročně koná festival nového cirkusu Cirkulum i MOVE Fest. Přesto není podpora současného pohybového umění v Koncepci explicitně zmíněna, zajímavý je výsledek Analýzy poptávky studentů VŠ a SŠ po kulturních aktivitách. “Ohledně kulturních preferencí studentů lze konstatovat, že se jim jako nejméně zajímavá jeví vážná hudba, opera, balet, taneční představení a kategorie jiné (cirkus, performance atd.). Zejména v těchto oblastech kultury je potřeba hledat opatření, jak je studentům přiblížit a vzbudit o ně zájem” (s. 29).

Na straně 51 je v rámci úprav grantového systému je navrženo podpořit specificky programy původní lokální tvorby (zejména místem původní, invenční a autentické). Ideální představou by bylo alokovat cca 5 % z rozpočtu grantové politiky na inovativní a experimentální produkty a služby a začít zohledňovat prostorové dopady podporovaných akcí. Zásadními principy pro podporu inovativních projektů je rozmanitost, originalita, nové propojení a přínos pro rozvoj. Může jít o podporu projektů pro zpřístupnění

umění (pouliční umění), umělecké rezidence, podporu koprodukčních projektů, multižánrových a mezioborových projektů, vzdělávání, kulturní a sociálně-kulturní inovace. Měl by být zaveden transparentní systém pro zveřejňování a výběr těchto projektů, a pokud komise kultury shledá za vhodné, tak by měly být vybrané projekty podrobeny externímu posouzení.

Ostrava chce také finančně podpořit semináře a konference. Opatření reaguje na potřebu hlubšího propojení ostravské kulturní scény s mezinárodní kulturní scénou. Podpora seminářů a konferencí zaměřených na různá kulturní témata za účasti zahraničních přednášejících napomohou k transferu nápadů ze zahraničí. Toto opatření by se nemělo soustředit pouze na témata správy kultury, ale i na témata rozvoje kultury ve smyslu inspirace a hledání nových cest a kombinací (s. 53).

Strategie pro kulturu, volný čas a cestovní ruch ve městě Jihlavě 2017–2024

Ani město Jihlava ve své strategii výslovně nezmiňuje tanec, nový cirkus či současné pohybové umění, chce však podporovat rezidence jako program lokální tvorby u městských institucí.

CÍL 2.3 podmínky pro rozvoj náročnějších žánrů, inovací a místní autorské tvorby jsou zajištěné

2.3.1 město nastaví finanční podmínky pro vznik programů lokální tvorby u městských institucí, jako jsou rezidence

2.3.4 město posílí podporu institucí zabývajících se náročnějšími žánry, inovacemi a místní autorskou tvorbou (str. 11).

Shrnutí

Zastřešující rozvojový dokument Strategický rámec Česká republika 2030 vymezuje kulturu a obsahuje souhrn dopadů kultury na sociální, ekonomický a územní rozvoj. Zmiňuje propojenost kultury s dalšími odvětvími, především cestovním ruchem, vzděláváním a okrajově i imigrační politikou. Píše se v něm, že je zapotřebí aktivně podporovat schopnosti samospráv účinně spojovat státní podporu kultury s místními podmínkami tak, aby se prostředky i pozornost přiměřeně rozdělovaly rovněž ve prospěch kvalitní kulturní produkce na lokální úrovni. Dokument vyzývá k optimalizaci imigrační politiky tak, aby využila především imigrace vzdělaných a kvalifikovaných pracovníků a pracovníc, kteří podpoří diverzitu společnosti a potažmo i kreativitu, inovace a konkurenceschopnost podniků. V tomto směru Oborová strategie nezávislého tance a pohybového umění zcela zapadá do Strategického rámce. Analýza dalších strategických dokumentů byla zaměřená na reflexi tanečního a pohybového umění. Zatímco dokumenty na státní úrovni tanec zmiňují a jeho rozvoj podporují, na regionální a lokální úrovni se strategické dokumenty jmenovitě tancem nezabývají, pouze Kulturní politika hl. m. Prahy hovoří o nedostatečné infrastruktuře pro pohybové umění.

SWOT analýza a diskuze výsledků

Na základě vstupní analýzy – zmapování současného stavu tanečního oboru, jeho potřeb, směřování a ukotvení v kulturních strategických dokumentech byla zpracována SWOT analýza. Zásadními vstupy byly výstupy práce pracovních skupin, které jsou součástí analytické části Strategie a příloh, konkrétně šlo o tyto pracovní skupiny a navázané dokumenty:

1) Propagace tance a její přínosy pro rozvoj měst a regionů

V dnešní společnosti získávají socio-kulturní prvky na stále větším významu pro ekonomický rozvoj či úpadek na různých prostorových úrovních – jak národních, tak regionálních a lokálních. Kultura odlišuje jednotlivá města od sebe navzájem, vytváří image a jedinečnou marketingovou výhodu tzv. „unique selling proposition“. Proto může fungovat jako faktor, který přitáhne kvalifikovanou pracovní sílu a turisty a spoluvytváří image dané destinace.

2) Analýza oboru a jeho potřeby

V rámci oborové strategie došlo ke zmapování celkového systému současného tanečního umění od nejnižší úrovně, kterou tvoří jednotlivé taneční soubory, přes taneční instituce a festivaly, vzdělávací instituce až po úroveň nejvyšší, kterou zastupují jednotlivé orgány státní správy. Byly analyzovány možnosti rozvoje současného tanečního umění a podpora v rámci kulturní politiky. Součástí definovaných potřeb vedle sociálního a finančního zajištění (viz níže Rámcové potřeby profesionálů) vyplynula i potřeba hlubších znalostí v oblasti teorie tance. Toto téma zpracovává příloha “Rozvoj znalostí v oblasti nastavení systémů a modelů fungování oboru v České republice i v zahraničí.”

3) Interdisciplinarita oboru aneb schopnost oboru přinášet své know-how mimo obor

V rámci České republiky probíhá celá řada interdisciplinárních a mezioborových projektů, zejména v oblasti propojení tance se sociálními službami, školstvím či ekologickými tématy. Postupně se přidávají i projekty z oblasti zdraví a stárnutí (ageingu). V těchto oblastech je ale velký prostor pro spolupráci do budoucna, jak ukazují i příklady projektů ze zahraničí. V řadě zemí dochází nejen k propojování oborů s cílem společných projektů, ale i firmy či veřejná správa si uvědomují přínosy kreativců pro rozvoj společnosti například z důvodu zavedení nových způsobů práce, umělci jsou zváni do provozů a podobně. Nyní více než kdy dříve je diskutována role umělců, jejich přínos pro společnost, přesahy umělecké tvorby do dalších oborů a odvětví.

Odborné studie prokazují, že existují měřitelné dopady tance na společnost, mezi které se dá zařadit prevence patologických jevů, posílení komunit, dopad na wellbeing, duševní a fyzické zdraví či na posilování vlastního sebevědomí (více viz příloha Metodika k analýze sociálních dopadů oboru). S propojováním oborů souvisí také téma rozvoje publika. Rozvoj publika je novým oborem a teoretických publikací je zejména v českém prostředí nedostatek. Práce a rozvoj publika se tedy v oblasti českého současného tance zakládá převážně na vzájemném sdílení zkušeností ať už v rámci oborových asociací či dočasných platforem (semináře, konference). Díky realizovaným aktivitám Vize tance bylo definováno několik základních přístupů pro rozvoj publika, kterými se lze inspirovat:

- Publikum jako partner a spolutvůrce, dobrovolnictví, performování v uměleckých formátech s netanečnický
- Vytváření komunit
- Vzdělávání a popularizace
- Práce s ambasadory
- Sociální sítě
- Práce s ne-divadelním prostorem, site specific
- Fyzický versus virtuální prostor, využívání nových technologií pro přístup publika k tanci

- Crowdfunding

Rozvoj publika s sebou přináší možnost navazování spolupráce s dalšími uměleckými odvětvími i dalšími sektory, zejména IT, vzděláváním, sociologií, psychologií, marketingem a PR, žurnalistikou a dalšími.

4) Rámcové potřeby profesionálů

Česká republika nemá umělecké odbory, existují zde oborové asociace, neexistuje ani status umělce. Pracovní skupina shrnula potřeby tanečních profesionálů a navrhla výpočet ohodnocení nezávislého kulturního profesionála, jak je prezentováno v textu výše. Další výstupy pracovní skupiny budou využity pro řešení projektu "Komparace přístupů k řešení statusu umělce v oblasti živého umění v zahraničí a návrh ideálního modelu fungování statusu umělce v ČR" a budou dostupné na začátku roku 2023. Pro úplnost zde uvádíme shrnutí potřeb a životních nákladů tanečních profesionálů. Vedle povinných odvodů na sociální a zdravotní pojištění byly zmiňovány tyto položky:

- Kontinuální vzdělávání (například i splácení studijních půjček z minula), studijní cesty, účast na masterclass, workshopy nebo taneční tréninky nezbytné pro další profesní vývoj
- Úrazové pojištění (tanečníci a performeři jsou více než která jiná profese velmi ohroženi různými zraněními) – ne každý si může dovolit
- Sklad materiálů
- Fyzioterapie, masáže – opět ne každý si může dovolit
- Příprava na rodinný život.
- Přípravné a produkční práce: psaní grantových žádostí, zkoušení, režijní náklady, půjčovní techniky a aut, marketing a PR (opět se v této souvislosti vynořilo téma citelné absence produkčních agentur).

5) Info Point

Pracovní skupina „Info Point“ měla za cíl propojit organizace, které již o oboru informují (Taneční Aktuality, DataBáze tance, Nová Síť,...) a zesumarizovat, shrnout a zpřístupnit zdroje informací. Výstupem setkání PS byl mimo jiné vznik podstránky Infopoint na webových stránkách VT, která slouží profesionálům i studentům oboru jako rozcestník pro zjednodušení hledání informací týkajících se oboru. Tato stránka se nachází zde: <https://www.vizetance.org/general-4>

6) Partnerství

Vytváření partnerství a společných strategií vyžaduje znalosti v oblasti tvorby strukturovaných strategických dokumentů, o čemž pojednává příloha Dokument o rozvoji kompetencí v oblasti tvorby koncepčních a strukturovaných materiálů.

7) Monitorovací a hodnotící skupina

Pracovní skupina se sešla 15. listopadu 2022 pro zhodnocení dosavadní činnosti a tvorby oborové strategie a vypracovala společně SWOT analýzu tanečního oboru a návrhovou část strategie. Úkolem monitorovací a hodnotící skupiny do budoucna bude dohled nad vypracováním akčního plánu oborové strategie.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Taneční scéna je stabilizovaná díky existenci profesních zastřešujících organizací • dostupnost vzdělávání, individuální zájem o teoretické přístupy, vznik teoretické oborové online knihovny https://drive.google.com/drive/folders/186Nj-q_bqRfPdopPOOHmANIQ7C3U8A07. • dostupná a rozvíjející se infrastruktura (divadla, rezidence, etablované festivaly, platformy) • networking • existující a vznikající rezidenční prostory, podpora procesu včetně work in progress • rozsah scény umožňuje její přehlednost • realizace mezinárodních projektů • silný kreativní potenciál • schopnost oboru spolupracovat napříč obory, interdisciplinární a mezioborová spolupráce (tanec v galeriích, spolupráce s Akademií věd), práce s komunitami, • odolnost, resilience oboru • evidence-based pozitivní dopady na sociální rozvoj společnosti, dopady na duševní a fyzické zdraví, dlouhodobá možnost seberozvoje skrze tanec • podpora rozvoje kariéry umělců 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné finanční zajištění nezávislé scény ze strany veřejného sektoru • obtížná komunikace a koordinace mezi jednotlivými profesními organizacemi a zřízovanou a nezřízovanou scénou • málo účinné PR a propagace současného tance a jeho dopadů k většinové společnosti (nízká znalost dopadů tance na rozvoj společnosti a lokální a regionální rozvoj, slabá advokacie) • obtížné prosazení reflexe taneční scény ve strategických dokumentech zejména na regionální a lokální úrovni • nedostatek produkčních a produkčních agenturních společností • nedostatek techniků a absence možností vzdělávání technických profesí • absence profesionálů pro booking • slabý self marketing, absence vzdělávání v této oblasti • obava tvůrců obhajovat proces před produktem • absence vzdělávací instituce (VŠ) pro nový cirkus

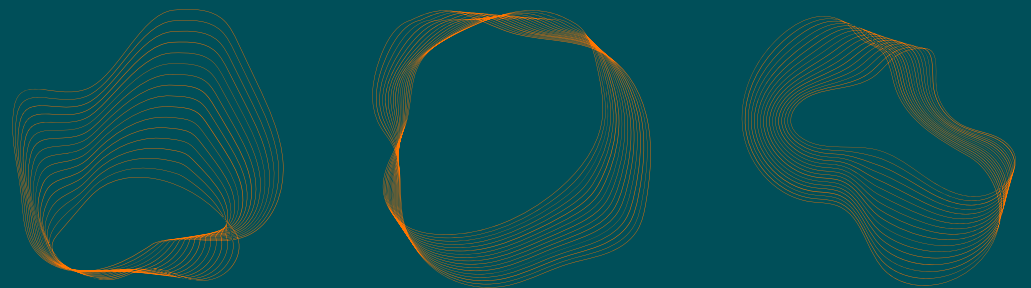
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • zavedení statusu umělce • vícezdrojové financování (ve smyslu využívání lokálních, regionálních i národních grantů, realizovat interdisciplinární, audience development projekty a hledat zdroje i mimo kulturu, čerpat ze zahraničních finančních zdrojů) • spolupráce se zahraničím • mezioborová a interdisciplinární spolupráce (zdraví, školství, věda, architektura a další) • další rozvoj síťování • další podpora mobility • rozvíjet audience development (například v souvislosti s trendem zdravého životního stylu a pohybu, komunitní projekty, přesahy do vzdělávání, sociální oblasti apod.) • využití potenciálu aktivní napojení na lokální a regionální kulturní rozvojové dokumenty • využívat tanečních aktivit k rozvoji měst a regionů, ať už z hlediska brandingů nebo rozvoje kulturního cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • omezování dostupných veřejných finančních zdrojů • veřejný sektor hodnotí scénu skrze produkty • další zvyšování cen (nájmu, energií atd.) • krátkodobé plánování (politický rámec ve smyslu změny priorit každé 4 roky v souvislosti s volbami) • nezájem médií o současné pohybové umění • omezení kulturních aktivit ve vzdělávacím systému • slabý zájem sponzorů • crowdfunding je pouze pro organizace s vytvořenou komunitou

Obecně lze říci, že současný taneční obor v České republice je silný a relativně stabilní. Existují zde zavedené instituce a zastřešující organizace, funkční taneční skupiny a kolektivy umělců a objevují se stále nové typy spoluprací a projektů. Struktura oboru je fungující stejně jako v zahraničí – probíhají festivaly, fungují zřizované i nezřizované scény a divadla. Pro nezávislou scénu pracují Víze tance, SE.S.TA, Nová síť, Studio Alta, Rezi.Dance Komařice a mnohé další. Velkou roli v rozvoji nezávislé taneční scény a pohybového umění hraje Institut umění-Divadelní ústav zejména v oblasti realizace konferencí a mobility. Informace o oboru jsou centralizované na portálu Databáze tance. Drobné individuální iniciativy však nemají potřebné lidské, finanční a marketingové zdroje pro svůj další rozvoj. Řešením může být intenzivnější spolupráce mezi zřizovanou a nezřizovanou scénou a zejména interdisciplinární projekty. I na základě oslabení sektoru vlivem omezení, které byly spojené s celosvětovou pandemií, došlo k přiblížení různých oborových skupin a iniciativ. Ty spojilo zejména téma definování potřeb oboru a společný zájem prosadit v České republice „Status umělce“.

Návrhová

část

Nové koncepce pro rozvoj aktivit oboru

Návrhová část oborové strategie:

Nové koncepce pro rozvoj aktivit nezávislého tance a pohybového umění

Aby bylo dosaženo udržitelného rozvoje taneční scény je třeba využít holistického přístupu a uvědomit si kulturní, ekologickou, ekonomickou a sociální dimenzi současného tance (více viz jednotlivé přílohy) a včlenit do rozvojových strategií celý hodnotový řetězec a jednotlivé fáze uměleckých projektů a produktů a specifika tanečních profesí. Udržitelného rozvoje současného tanečního a pohybového umění je možné docílit, pokud:

1. Dojde k propojování tance s dalšími obory, bude rozvíjena interdisciplinarita
2. Budou rozvíjeny základní schopnosti a dovednosti nutné k udržitelnému rozvoji oboru
3. Budou existovat vhodné systémy finanční i nefinanční podpory
4. Budou nastaveny udržitelné finanční mechanismy.
5. Bude posilována internacionalizace a networking

Propojování tance s dalšími obory, interdisciplinarita

V první řadě je třeba dostat tanec do centra pozornosti – nejen divácké, ale také politické. V komunikaci je třeba pozitivní rétoriku, uvádět například přínosy tance pro společnost, dopady na zdraví a well-being, na tvorbu pozitivní image měst, regionů, ale i soukromých společností atd. Návrhy možných opatření:

- Jednou z možností může být přizvání do taneční oblasti osoby z jiných částí oborů, např. jmenováním "outsiderů" do správních rad tanečních divadel, scén, společností atd. To pomáhá budovat synergie mezi taneční oblastí a dalšími odvětvími. Přináší to také další dovednosti a externí know-how z různých oblastí do tanečních organizací, zvyšuje povědomí o taneční kultuře a přináší větší otevřenost a transparentnost.

- Propojovat současný tanec s dalšími obory ve všech fázích tvorby. Z většího propojení mezi kulturními a kreativními sektory může těžit například zdravotní péče a sociální služby při zlepšování duševního zdraví a well-beingu, prevenci nemocí nebo oddálení jejich nástupu, propagaci zdravých návyků, prevenci společenské izolace atd.
- Je potřeba lepší a strategičtější komunikace uvnitř i vně taneční oblasti. To je klíčové, pokud jde o komunikaci výsledků, dopadů tance na společnost a hodnot tance jako umělecké formy. Taneční scéna by měla prostřednictvím zastřešující oborové organizace vypracovat společnou komunikační strategii.
- Klíčovým prvkem při zvyšování povědomí a budování mostů mezi taneční oblastí a zbytkem společnosti je zavedení tance do škol pro různé věkové skupiny. To je zaměřeno na budování nového publika a povědomí, stejně jako na přinášení pozitivních účinků tance dětem a celému školskému systému. Z tohoto důvodu by školy měly poskytnout vhodný rámec pro tento druh spolupráce, zatímco orgány veřejné správy by měly zavést nové modely financování nebo zintenzivnit ty stávající, aby se kultura dostala do povědomí veřejnosti a blíže k dětem. Taneční umělci a soubory by měly rozvíjet inspirativní a ucelené taneční projekty, balíčky a modely workshopů, které by se daly využít ve školách.
- Je třeba vypracovat relevantní studii založenou na evidenci společenských dopadů tance, která by shromáždila komplexní údaje a příklady dobré praxe o přínosu tance pro společnost, sociálnímu, ekonomickému, vzdělávacímu a ekologickému rozvoji.
- Využívat cílené kulturní politiky k řešení sociálních problémů, např. mezikulturního dialogu nebo integrace a porozumění menšinám a migrantům. Podpora kulturního a kreativního podnikání jako katalyzátoru nových modelů pro vytváření ekonomických a společenských hodnot.

- Vypracovat nové místní strategie pro kulturní cestovní ruch. Cestovní ruch je podle jedním z klíčových odvětví, které může přivést jak politiky, obce a diváky k většímu zájmu o tanec obecně. Více viz příloha Metodika k analýze dopadů kulturních aktivit pro marketing měst a regionů.

Rozvíjení základních schopností a dovedností

Vzdělávání se musí lépe zaměřit na dovednosti, které tanečnímu umění umožňují rozvoj a na nástroje potřebné k tomu, aby umělci mohli inovativně a udržitelně řídit svou kariéru a taneční organizace a společnosti. Z tohoto důvodu by současné taneční učební osnovy měly být kriticky analyzovány a nastaveny tak, aby odpovídaly potřebám tanečních profesionálů.

- Na české taneční (respektive kulturní) scéně je akutní nedostatek produkčních a agenturních produkčních společností. Také chybí profesionálové v oblasti bookingu.
- Taneční sektor potřebuje profesionální zprostředkovatele – manažery, organizátory, agenty, producenty atd. Vzdělávací systém by měl poskytnout zkušenosti a porozumění o tom, jak funguje spolupráce mezi umělci a producenty, manažery, žurnalisty apod. Možné způsoby, jak toho dosáhnout je realizace společných programů mezi různými univerzitami a katedrami nebo pořádání speciálních projektů a akcí.
- Vytváření přeshraničních výměnných programů a iniciativ spolupráce mezi univerzitami a oborovými profesionály s cílem sdílení know-how a vzájemného učení se.
- Organizování přeshraničních stáží a studijních pobytů pro taneční profesionály, taneční zprostředkovatele v terénu a tvůrce politik s cílem podpořit učení se z osvědčených postupů a budování sítí. Místní, regionální a národní systémy financování by to měly podporovat.

- Programy celoživotního vzdělávání by měly být přizpůsobeny potřebám tanečních umělců. Taneční umělci by měli být podporováni v tom, aby se neustále vzdělávali a doplňovali své znalosti a dovednosti o nové kompetence, aby byli konkurenceschopní na trhu práce po celou dobu své kariéry. Programy celoživotního vzdělávání nejsou jen ty, které poskytují vzdělávání instituce, ale zahrnují programy a další aktivity, které se uskutečňují v rámci tanečních asociací. Tato činnost by mohla patřit do podporovaných aktivit připravovaného statusu umělce.

Vhodné systémy finanční i nefinanční podpory

Taneční obor trpí nedostatkem institucionální a infrastrukturní podpory. Na druhou stranu dochází k masivní podpoře kulturních a kreativních odvětví z národních i mezinárodních zdrojů (NPO, MPO, EU - Creative Europe, Media a další). Narozdíl od hudby či divadla nemá současný tanec žádnou příspěvkovou organizaci. Modelem pro rozvoj sektoru se může stát připravovaný zákon o veřejnoprávní kulturní instituci. Je nutné znovu upozornovat na přínosy tanečního oboru pro rozvoj dalších KKO a lépe včlenit tanec do nových forem kreativní spolupráce v rámci kulturních hubů, klastrů, kulturních center, inkubátorů atd.

- Otevřít opatření pro financování kulturních a kreativních odvětví tanečnímu odvětví. Je však důležité si uvědomit, že taneční společnosti často nezapadají do logiky kulturního a kreativního podnikání. To znamená, že je nutné přijmout kritéria, která zohlední specifické provozní modely taneční oblasti. Nejde tedy pouze o kvantitativní data, ale o kvalitativní přínos současného tance pro rozvoj společnosti.
- Podporovat umělecké komunity s cílem navázat lepší komunikaci, síťování, výměnu zkušeností, nápadů, podpořit vznik nových platforem pro setkávání.

- Přepracovat modely kreativních akceleratorů, inkubátorů a center tak, aby zohledňovaly specifický charakter tanečních souborů. Se vznikem nových pracovních modelů je velká potřeba zprostředkovatelů v oblasti tance (producenti, manažeři, kurátoři atd.).

Udržitelné finanční mechanismy

Komplexní přístup k podpoře tanečního oboru a zefektivnění jeho pozitivních dopadů na rozvoj společnosti vyžaduje komplexní systém financování. Udržitelné politiky, strategie a finanční nástroje by měly věnovat více pozornosti specifickým současným pohybovým uměním. Vlady by měla využívat průběžné analýzy umění a trendů ve společnosti a ekonomice, na místní, regionální a globální úrovni. To znamená, že potřebujeme lepší statistiky a údaje pro odvětví a jeho krátkodobých i dlouhodobých dopadech na společnost. Nápomocná v tomto ohledu mohou být připravovaná mapování potenciálu kulturních a kreativních odvětví v krajích ČR (2023-2024). Aby bylo možné dosáhnout dlouhodobých pozitivních efektů, je nutné přejít od financování založeného na projektech k financování založenému na procesech. Jedním z kritérií udržitelného financování je rozmanitost zdrojů a typů financování.

- Je třeba přejít od pasivního rozhodování (rozhodování bez diskuzí, zpětné vazby nebo zapojení taneční oblasti) k interaktivnímu rozhodování. Taneční sektor se musí na všech úrovních zapojit do tvorby kulturních politik i strategií, nejen na úrovni Ministerstva kultury a hl. města Prahy
- V procesu podávání grantových žádostí je zapotřebí více koučování. Financující agentury by měly vedle informačních seminářů o to, jak grant sepsat, také poskytovat spolu s rozhodnutím o financování zpětnou vazbu - obecné shrnutí a individuální informace pro úspěšné i neúspěšné žadatele.

Cílem je vzájemná komunikace a lepší pochopení potřeb tanečního sektoru. Měla by existovat možnost financovat i přípravu grantových žádostí.

- Linie financování by měly odpovídat myšlení životního cyklu projektu, kdy věci mají začátek (inkubační fáze), střed (fáze rozvoje) a konec (fáze přechodu, ze které se lze vrátit na začátek nebo přejít na další fáze).). Pro všechny fáze by mělo být zajištěno financování. Financování by mělo být k dispozici také pro jiné druhy činností než představení. Je nutné zajistit finanční podmínky pro kariérní růst:
 - Finanční dotace a podpora pravidelných tréninků, workshopů apod. (pro tanec jsou ke „cvičení“ potřeba velké prostory, oproti například hudebníkům či zpěvákům). Podmínky pro trénink jsou nezbytné pro rozvoj profesionálních výkonů.
 - Finanční podpora dalšího vzdělávání: workshopy, semináře apod.
 - Finanční podpora uměleckého výzkumu (rezidence atd.).
 - Podpora mobility umělců: kontakty, výzkum, networking v zahraničí + finanční podpora (jako je v současnosti příspěvek na cestovné, ubytování ad.).
 - Finanční dotace a podpora druhé kariéry umělce: koučink, financované další vzdělávání ad.
- Dlouhodobé plánování pomůže co nejefektivněji využít zdroje. Proto je vhodné zpracovávat dlouhodobé strategie nejen pro obor, ale také jednotlivé organizace a umělecké skupiny. Pro kontinuitu činností jsou nejvhodnější víceleté granty. V některých případech, by kolektivní podpora mohla být udržitelnější než podpora individuální; proto by měly existovat možnosti financování tanečních domů, asociací, hubů apod.
- Systémy financování musí být rozmanité a flexibilní. Na ministerskou podpory by měla navazovat koordinovaná finanční podpora jednotlivých krajů a měst. Měly by existovat jak velké, dlouhodobé granty, tak malé, rychlé peníze, jinými slovy stojí za úvahu zavedení fondu flexibilního financování. Vždy si ponechat částku pro nečekané, inovativní nápady,

dofinancování zahraničních grantů a podobně.

- Adaptovat možnosti bankovního systému: možnost např. bankovních půjček či hypoték pro umělce, kteří mají často nepravidelný příjem.

Internacionalizace a networking

Taneční obor je i díky svým specifickým (nonverbální komunikace) předurčen k mezinárodní spolupráci. Turné a přeshraniční spolupráce zvyšují možnosti příjmů umělců, prodlužují životnost inscenací a zvyšují jejich kvalitu, zlepšují rovnováhu mezi nezávislým sektorem a veřejnými institucemi, přispívají k výměně know-how mezi jednotlivými státy, podporují mezinárodní dialog a posilují brand České republiky jako kulturní destinace v zahraničí. Mobilita má mnoho podob – je spojena s kulturní spoluprací, kulturní výměnou, uměleckou výměnou, cestovními a výzkumnými granty, granty typu go-and-see, mezinárodními granty a granty na podporu kulturních aktivit, koprodukcemi, studijními a rezidenčními programy atd. V současné době jsou zdroje pro financování rozptýlené, nepřehledné a neumožňují synergie mezi různými aktivitami.

- Je třeba mít lepší přehled o tanečních souborech, místech konání akcí, možnostech financování a rezidencí, předpisů, rozdílech v daňovém systému atd. Taneční asociace by mohly být ústředními body pro větší spolupráci a působit jako "jednotné kontaktní místo" pro taneční soubory z jiných zemí. Chybí profesionálové pro rozvoj taneční sítě.
- Měl by být k dispozici národní grant či systém půjček pro spolufinancování projektů, které jsou financovány z mezinárodních programů (Interreg, Kreativní Evropa a další). Termíny a lhůty pro podávání žádostí spolufinancování by měly být co nejvíce synchronizovány.
- Jak bylo řečeno výše, mobilita má mnoho podob – od rozvoje sítí, přes rezidenční pobyty v zahraničí či turné. Mobilita by

mohla být považována za udržitelnější, pokud by byla kontextualizovaná, tj. pokud by k turné/návštěvě bylo přidáno i něco dalšího než jen několik představení, např. workshopy nebo delší pobyt v regionu. Je také žádoucí věnovat více pozornosti práci s publikem, např. pořádat více workshopů a co nejvíce využívat pobytu při vystoupeních v zahraničí. Status umělce by mohl tyto aktivity více podpořit.

- Podporovat rozvoj tanečních rezidencí a spolupráci mezi rezidencemi. Měly by být k dispozici finanční prostředky na práci s místními komunitami.

Nové definice vize a strategie prostředí v roce 2030

VIZE

Současné pohybové umění je sjednocený otevřený obor komunikující s diváky geograficky i demograficky pestrých segmentů. Je decentralizovaný a vyvinutý v regionech. Má dostatečné infrastrukturní a znalostní zázemí, uznání společnosti a podporu veřejné správy, která reflektuje potřeby oboru a jedinců v něm působících. Má pro potřebu komunikace s veřejnou správou zastřešující platformu, která zajišťuje prostor pro dialog mezi aktéry scény (zřízené, nezávislé, taneční, novocirkusové,...). Profesionálové oboru sledují vývoj technologií a realizují inovativní interdisciplinární projekty v dialogu s jinými uměleckými i neuměleckými obory. Jsou propojeni se zahraniční scénou. Jsou si vědomi dopadu jejich tvorby na životní prostředí a

usilují o transformaci k udržitelnější společnosti. Pohybové umění je důležitou součástí vzdělávacího systému a stabilní složkou kulturního programu v komunitních a uměleckých scénách.

Z důvodu priorit je vize rozčleněna do tří časových horizontů s jednotlivými cíli:

1. **Krátkodobé cíle** (časový horizont nyní až jeden rok), poměrně snadno dosažitelné cíle, k jejich naplnění je zapotřebí menší množství lidských i finančních zdrojů
2. **Středně dlouhodobé cíle** (jeden rok až tři roky), tyto cíle již umožňují strukturálnější proměnu oboru, avšak k jejich naplnění je zapotřebí větší množství jak lidských, tak finančních zdrojů
3. **Dlouhodobé cíle** (více jak tři roky), skrze naplnění těchto cílů dojde ke komplexnější proměně oboru, avšak k jejich naplnění je, kromě dlouhého časového rámce, zapotřebí i značné množství energie, či lidských a finančních zdrojů.

Krátkodobé cíle

1. Budovat kapacity (Capacity building): workshopy, pravidelné tréninky, semináře, vzdělávací kurzy a školení o možnostech financování, síťování, mobility, marketingu a PR, audience development, teoretických přístupech atd.
2. Administrativní podpora nezávislé taneční scény, možnost nápomoci členkám a členům organizace především v oblasti grantové politiky.
3. Vznik ambasadorských pozic, zvyšování povědomí o tanci především v mediálním prostoru, na sociálních sítích, ale i přímo ve vnitřním prostředí kulturní a kreativní scény.
4. Podpora mezioborové spolupráce, např. uskutečnění společných projektů, workshopů, konferencí, ale také podpora spolupráce uvnitř oboru a posílení spolupráce mezi zřízovanou a nezřízovanou scénou. Zmíněné dostatečně zviditelňovat.

5. Koordinovaná propagace tance s cílem advokacie oboru (synergicky využít potenciálu existujících platform, festivalů, rezidenčních domů, webových portálů apod.). Vytvořit společnou komunikační strategii a komunikační plán oboru do dalších let.
6. Podpora politiky umožňující cesty do zahraničí a účast na zahraničních workshopech a konferencích, podporovat činnost IDU a Perform Czech. Zároveň zajistit koordinovanou podporu fungování rezidenčních míst v České republice.

Středně dlouhodobé cíle

1. Podpořit vznik nové příspěvkové organizace, která by se věnovala dlouhodobě tanci a pohybovému umění např. něco jako České literární centrum (ČLC).
 - a. Název této organizace by mohla být například České centrum pohybového umění aby bylo možno zastupovat všechny druhy tance, nový cirkus, fyzické a nonverbální divadlo. Její činností by měla být soustavná a systematická propagace české pohybové tvorby (tanec, nový cirkus, nonverbální divadlo aj.) jeho úkolem především propojování jednotlivých aktivit a institucí oboru pohybového umění, podpora zviditelnění české tvorby v zahraničí i u nás, pomoc při rozvíjení a naplňování funkce nositele společně sdílených hodnot a témat v národním i mezinárodním kontextu.
 - b. Tato příspěvková organizace, by měla mít jasně vymezený cíl, v němž by podporovala viditelnost a fungování oboru a zároveň nebyla jako instituce příliš finančně náročná na úkor dalších nezřízených struktur oboru.
 - c. Rada této příspěvkové organizace by byla složená ze zástupců profesních organizací (Vize Tance, Asociace Tanečních Umělců, Nadační fond pro taneční kariéru, taneční komora,....).
2. Vznik vhodného prostorového zázemí pro setkávání tanečních profesionálů obzvláště v regionech – např. podpora tanečních hubů (ve stylu REZI.DANCE v lese Komařice, Co.Labs v Brně) a

také motivace těchto kulturních a kreativních center podněcovat vznik aktivit k potkávání profesionálů z oblasti tanečního a pohybového umění, jak z tuzemska, tak zahraničí, dále pro práci s publikem, prezentaci inovativních formátů atd.

3. Navázání bližší spolupráce profesionálních tanečních organizací s vysokoškolským a vědeckým prostředím a realizace společných projektů.
4. Vznik oboru Divadelní technika při jedné ze středních průmyslových škol. Bylo by to vhodné například u na Střední průmyslové školy filmové v Čimelicích; v rámci Ateliéru multimédii na Střední uměleckoprůmyslové škole Uherské Hradiště; nebo v německých průmyslových školách pro divadelní techniku.

Dlouhodobé cíle

1. Zásadní transformace legislativního uchopení taneční profese, zavedení sociálního zabezpečení kulturních profesionálů, Statusu umělce, konkrétně:
 - a. Potřebné změny ve smyslu zajištění kontinuity v oblasti sociálního a zdravotního pojištění; včetně nemocenského pojištění, mateřské dovolené a řešení dalších situací, kdy jsou příjmy omezené či nižší.
 - b. Adaptovat podmínky pro platby zdravotního a sociálního pojištění, daní atd. pro situace/ období s nízkými nebo nepravidelnými příjmy.
 - c. Adaptovat systém odvodu daní a plateb zdravotního a sociálního pojištění tak, aby umělci měli možnost lépe kombinovat zaměstnanecký poměr, OSVČ, vedlejší příjmy apod.
 - d. Adaptovat možnosti připojištění pro umělce vykonávající fyzicky náročnou a nebezpečnou činnost.
 - e. Možnost dostat i víceletou státní podporu.
2. Transformace odborných škol s výukou tance s cílem adaptace na aktuální potřeby tanečního oboru a pohybového umění.

3. Posílení administrativního zázemí a podpora advokacie na politické úrovni.
4. Proměna českého vzdělávacího systému, zařazení základních znalostí o tanci do vzdělávacích osnov na základních a středních školách jako součást všeobecného přehledu, posilování nových přístupů ve vzdělávání (projekty Tance Praha, SE.S.TA, Ostružina), podpora interdisciplinárních projektů.
V návaznosti na dopad krize spojené se šířením covidu-19 na vzdělávací i kulturní a kreativní průmysly lze rozvíjet strategickou komplementaritu.
Oba sektory zažily zrychlenou digitalizaci, která přináší nové příležitosti pro místní a regionální rozvoj, ale zároveň také – bez provedení dalších opatření – rizika prohlubování nerovností. Mezi tato doprovodná opatření patří například vývoj metodik a technologických řešení pro distanční vzdělávání a distribuované učení s digitálně zprostředkovaným přístupem ke kulturním zdrojům a zážitkům. Lockdown a opatření týkající se rozestupů také jasně prokázaly důležitost umění a kultury pro duševní pohodu lidí – a možná i zdraví – díky stále lépe zdokumentovaným psychosomatickým účinkům, které nedostupnost kultury vyvolává. Toto zjištění poskytuje novou příležitost, jak využít umění a kulturu v prevenci a léčbě nemocí v jakékoli fázi života. To je dobrá zpráva pro zdravotní a sociální systémy, protože by bylo možné snížit počet hospitalizací nebo množství užívaných léků.
5. Zvýšit dostupnost současného pohybového umění v regionech.
Města a regiony mohou využít kreativní potenciál kultury při obnově v době po odeznění krize spojené s covidem-19. Do budoucna mohou města a regiony považovat kulturní a kreativní průmysly i kulturní participaci za hybnou sílu v oblasti sociálního vlivu jako takového i pro celou ekonomiku.
Toto odvětví se již stalo ekonomickou hnací silou a zdrojem inovací. V mnoha městech a regionech se vyvíjejí specializace v kulturních a kreativních odvětvích, které se využívají k řešení konkurenčních a společenských výzev z nových úhlů pohledu. Ty upřednostňují odolnost vytváření dovedností a proso-

prosociální proměny chování. Mohou také využít roli kultury v rámci zvyšování povědomí o složitých problémech týkajících se změny klimatu a stárnutí populace. Zásadní je i vznik multisektorálních oborů napříč univerzitami, proměna akreditačních spisů. Důležitou roli v těchto procesech mohou sehrát kulturní a kreativní centra, kterých není mnoho, a proto je třeba je systematicky podporovat a rozvíjet.

6. Komplexní práce s publikem a posílení umělecké komunitní práce (více viz příloha na téma audience development).

Plnění cílů

Skrze postupné plnění jednotlivých cílů by mělo dojít nejen k proměně vnímání tance ve společnosti, ale i ke změně trendů v jeho financování. Je však nutné brát v potaz možné bariéry, které mohu znesnadnit plnění cílů. Jednou z bariér může být současná roztržitost tanečního oboru, která komplikuje tvorbu jednotné strategie pro tento velmi diversifikovaný sektor umění. Dalším úskalím se může stát administrativně hospodářská podpora a advokacie v nejrůznějších strategických a politických strukturách. Nové pracovní pozice spojené s tímto typem pracovní náplně budou muset být adekvátně financovány, což může být problematické pro už tak podfinancovaný obor. Pokud nebude ekonomická situace z počátku příznivá, pak je lepší volit postupnou proměnu oboru. Tudíž využívat spíše participace zainteresovaných aktérů, kteří mohou případně plnit jednotlivé akční cíle ve svém nejbližším okolí.

Závěr

Cílem předloženého dokumentu bylo primárně zmapovat současný stav nezávislého tance a pohybového umění a zároveň navrhnout vizi a opatření pro jeho další rozvoj. Obor nezávislého tance, pohybového umění a nového cirkusu je v České republice relativně silný a stabilní. Pro jeho další rozvoj pracují oborové asociace, existuje základní potřebná infrastruktura ve formě vhodných prostor, kde se mohou taneční skupiny a kolektivy umělců scházet, kde mohou pracovat, zkoušet, vzdělávat se i vystupovat. Objevují se nové typy spoluprací a projektů jak v rámci České republiky, tak v napojení na zahraničí.

Struktura oboru je podobná té zahraniční – probíhají festivaly, fungují zřizované i nezřizované scény a divadla. Pro nezávislou scénu pracují Vize tance, SE.S.TA, Nová síť, Studio Alta, Rezi.Dance Komařice, CO.LABS a mnohé další. Velkou roli v rozvoji nezávislé taneční scény a pohybového umění hraje Institut umění-Divadelní ústav zejména v oblasti realizace konferencí a mobility. Informace o oboru jsou centralizované na portálu Databáze tance, jsou vydávány publikace specificky zaměřené na tanec, jako například Taneční aktuality. Drobné individuální iniciativy však nemají potřebné lidské, finanční a marketingové zdroje pro svůj další rozvoj. I na základě oslabení sektoru vlivem omezení, které byly spojené s celosvětovou pandemií, došlo k přiblížení různých oborových skupin a iniciativ. Ty spojilo zejména téma definování potřeb oboru a společný zájem prosadit v České republice status umělce. Právě sociální nestabilita a nedostatek finančních prostředků byly identifikovány jako hlavní bariéra rozvoje nezávislého tanečního oboru.

Předložený dokument je výstupem dvouleté činnosti Vize tance, který je podkladem pro kritickou reflexi ze strany odborné veřejnosti a pro zpracování detailního akčního plánu v roce 2023, který bude obsahovat i navázání plánovaných aktivit na možné finanční zdroje. Aby bylo dosaženo udržitelného rozvoje nezávislé taneční scény je třeba využít holistického přístupu a realizovat následující aktivity:

- a. propojovat tanec s dalšími obory, rozvíjet interdisciplinaritu
- b. rozvíjet základní schopnosti a dovednosti – capacity building
- c. prosazovat vhodné systémy finanční i nefinanční podpory
- d. posilovat internacionalizaci a networking
- e. komunikovat pozitivní dopady tance na společnost
- f. zasazovat se o politickou podporu a participovat na tvorbě strategických a rozvojových dokumentů.

Oborová strategie nezávislého tanečního oboru a pohybového umění je tvořena základním dokumentem a 6 přílohami, které zpracovávají dílčí témata: Rozvoj kompetencí v oblasti tvorby koncepčních a strukturovaných materiálů, Rozvoj znalostí v oblasti nastavení systémů a modelů fungování oboru v České republice i v zahraničí, Metodika k analýze sociálních dopadů oboru, Dokument sumarizující koncepcce rozvoje publika, komunitní práce a práce s publikem, Metodika k analýze dopadů kulturních aktivit pro marketing měst a regionů, Výzkum potřeb tanečního oboru. Společně tvoří podkladovou bázi pro vypracování akčního plánu v roce 2023, který bude obsahovat nositele jednotlivých aktivit, časové rozmezí naplnění aktivit, hodnotící indikátory a navázání na dostupné finanční zdroje.

Seznam zkratk

AR – Augmented reality (rozšířená realita)
ČR – Česká republika
DA – Divadlo Archa
EU – Evropská unie
HPP – Hlavní pracovní poměr
IDU – Institut umění – Divadelní ústav
KKO – Kulturní a kreativní odvětví
KKS – Kulturní a kreativní sektor
MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky
MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu
NPO – Národní plán obnovy
OECD – Organisation for Economic Cooperation and Development (Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj)
OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná
PEST – Political, Economical, Social and Technological (politické, ekonomické, sociálně-kulturní a technologické)
PESTLE – Political, Economical, Social, Technological, Legal and Ecological (politické, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické, právní a ekologické)
SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby)
UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu)

Informační zdroje

Basic Income [online]. ©2022. Dostupné z: <https://basicincome.ie/>

Digitální Česko [online]. ©2022. Dostupné z: <https://www.digitalnicesko.cz/>

Globální spotřeba energie vzroste do roku 2035 o třetinu, uvádí studie BP [online]. O energetice, ©2016. Dostupné z: <https://oenergetice.cz/elektrina/globalni-spotreba-energie-vzroste-do-roku-2035-o-tretinu-uvadi-studie-bp>

Hern, A. (2017). Theguardian.com: Netflix's biggest competitor? Sleep [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/technology/2017/apr/18/netflix-competitor-sleep-uber-facebook>

Hodnocení programu Kreativní Evropa (2014–2020) v polovině období [online]. Brusel: Evropská komise, ©2018. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0248&from=EN>

Kulturní politika hlavního města Prahy 22+ [online]. Kreativní Praha, z. ú., ©2021. Dostupné z: <https://kreativnipraha.eu/uploads/assets/Kulturni%20politika%20HMP.pdf>

Lewis, P. (2017). Theguardian.com: Our minds can be hijacked: the tech insiders who fear a smartphone dystopia [online]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/technology/2017/oct/05/smartphone-addiction-silicon-valley-dystopia>

Morgans, J. (2017). Vice.com: The Secret Ways Social Media Is Built for Addiction [online]. Dostupné z: <https://www.vice.com/en/article/vv5jkb/the-secret-ways-social-media-is-built-for-addiction>

National cultural policy of the Czech Republic 2021 – 2025 [online]. Ministerstvo kultury České republiky, ©2021. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/national-cultural-policy-of-the-czech-republic-2021-2025-974.html?lang=en>

Program rozvoje kultury města Plzně na období 2020-2030 [online]. Město Plzeň, ©2020. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/urad/verejne-dokumenty/koncepcni-dokumenty/clanky/program-rozvoje-kultury-mesta-plzne-na-obdobi-2020-2030.aspx>

Slach, O., Markova, B., Nováček, A. a kol. (2021). Ostrava.cz: Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy [online]. Dostupné z: <https://www.ostrava.cz/cs/urad/magistrat/odborny-magistratu/odbor-kultury/oblast-kultury/koncepce-kultury/koncepce-rozvoje-kultury-smo-2021>

Strategic Framework Czech Republic 2030 [online]. Vláda České republiky, ©2017. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/projekt-OPZ/Strategic_Framework_CZ2030.pdf

Strategie EU pro rovnost žen a mužů (2020-24) [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12114-Strategie-pro-rovnost-zen-a-muzu-2020-2024-_cs

Strategie kulturních a kreativních odvětví [online]. Dostupné z: <https://strategiekkp.mkcr.cz/>

Stručný průvodce po strategii, harmonogram [online]. Prokreativitu.cz. Dostupné z: <https://www.prokreativitu.cz/strategie-harmonogram>

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ [online]. ©2022. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2021>

The Attention Economy [online]. Center for Humane Technolgy, ©2021. Dostupné z: <https://www.humanetech.com/youth/the-attention-economy>

The nine planetary boundaries [online]. Stockholm Resilience Center. Dostupné z: <https://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries/the-nine-planetary-boundaries.html>

Wellbeing [online]. Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání (ČOSIV), ©2021. Dostupné z: https://www.podporainkluzie.cz/wp-content/uploads/2021/04/Wellbeing_Rozsirena_definice_brezen_2021_A4.pdf

Zpráva o umělé inteligenci ve vzdělávání, kultuře a audiovizuálním odvětví [online]. Evropský parlament, ©2021. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0127_CS.html#_section1

“The Disappearance of Rituals: A Topology of the Present” Byung-Chul Han

